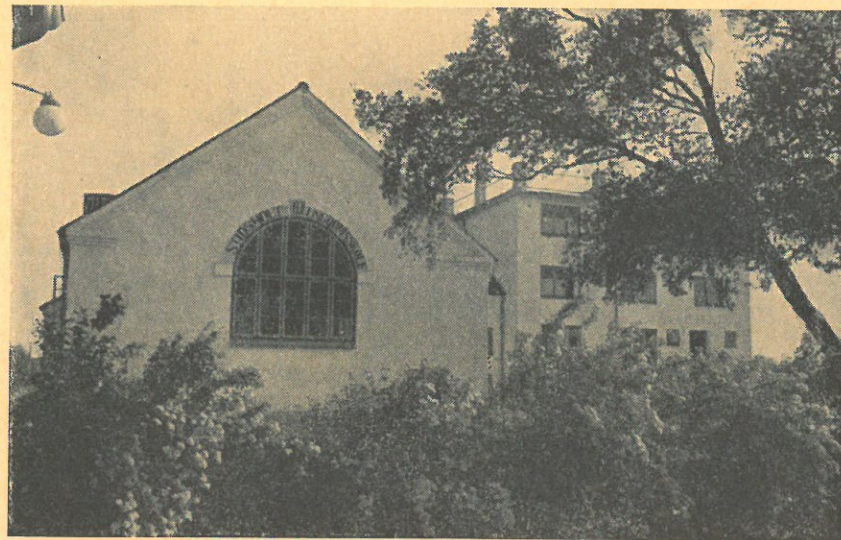

STIDSHOLT
UNGDOMSSKOLES

Aarskrift

1949

STIDSHOLT UNGDOMSSKOLES

Årsskrift

1949

UDGIVET AF
STIDSHOLT ELEVFORENING

FREDERIKSHAVN
EKSPRES-TRYKKERIET
1949

*Nu lossas alla bojor, nu brista alla band,
nu klingar fågelsången i sommarsolens land,
och på ett mildt och mäktigt bud
bär skog och mark sin bröllopsskrud,
och all naturen jublar
en livets hymn till Gud!*

*Skall då vår unga tunga bli stum i tröghetstvång?
Stäm upp och låt oss sjunga en hjärtats jubelsång!
Tag sommarblom i fulla fång,
vår vinter kan bli tung och lång.
Nu äro vi de unga,
vi leva blott en gång!*

*Du sommarsol skall glittra, och blås, du unga vind!
Du, liten fågel, kvittra i fura och i lind!
Vi unga äro släkt med dig,
nu är det sol och sångers tid,
och våra pulsar sjunga,
att livets Gud är blid!*

GUNNAR FURULAND

Han förringade sig selv

I et Juleblad har jeg læst et lille Stykke, som handler om Himlens Juleforberedelse.

Det var den Gang, Jesus stod rede til at forlade det alt-sammen derhjemme for at blive Barn i Betlehem. I al sin evige Majestæt havde han sagt Farvel til dem alle-sammen. Nu skulde han saa af Sted. Han stod for Fade-rens Trone, og Himlenes Himle var fyldt med tilbedende Myriader af Engle, Kreds bag Kreds i det uendelige. Ene stod Kristus for Tronen og afførte sig sin Herlighed.

Først lagde han Allestedsnærværelsens straalende Vinge-par. Hans Skikkelse blev ligesom mindre straalende. Men fra de himmelske Myriader lød et Suk, der dog alligevel var et Halleluja.

Saa tog han af sig Almagtens stjernefunklende Toga. — Endnu mindre lys forekom han i Lysets Verden. Dy-bere sukkede Englene deres Sang.

Derpaa lagde han fra sig Alvidenhedens Kongeklæder — og blev i det samme saa underlig lille, mens Skarerne sukkede og tilbad.

Stykke for Stykke lagde han sin Herlighed ned for Tronen. Mindre og mindre blev han, mens Himlene gen-lød baade af Suk og Tak.

Men da han tilsidst ligesom skælvende tog Glorien af sit Hovede, da var hans Øjne taarefyldte — og alle Eng-lene græd. Da stod der tilbage for Tronen kun et lille Barn uden andet Lys over sig end sin egen Uskyld. Og da blev der Stilhed i Himlen, som naar man holder Vejret i Angst og Betagelse. Men efter Stilheden var det, som Himlen blev til Toner og Tak.

Og saa var det Julenat!

Da skete det, vi synger:

Fattig kom du til Jorden ned,
adlede Armod og Usselhed,
fattig du gjorde dig med Flid,
rige blev vi til evig Tid!
O, Gud ske Lov!

Det var Begyndelsen! Og Begyndelsen er den, at Jesus forringede sig selv, idet han tog en Tjeners Skikkelse paa og blev Mennesker lig.

Ydre Ringhed har altid været det Mærke, som Guds Aabenbaring har. Og derfor er det intet Under, at det aldrig har været saa tydeligt, som i det Menneskeliv, der begyndte Julenat i Stalden i Bethlehem.

Maatte det lille, ringe Jesusbarn være Midtpunktet i vor Jul — i vor Glæde og Tak!

Kun der, hvor Barnlighedsluen
sig spejler i alles Blik,
kun der er der Sangbund i Stuen
for Englenes Julemusik!

Torvald Madsen.

De Unge og Kirken

I alle de Forhandlinger, jeg i Aarenes Løb har fulgt over Emnet Kirken og de Unge, er følgende altid kommet til Orde: De Unge gaar meget lidt i Kirke. Hvad er Grunden — og hvad kan vi, der vil dem det bedste, gøre for, at de skal faa mere Lyst til det?

Eet synes man altsaa stort set at være enige om, nemlig at de Unges Vej gaar Kirkedøren forbi. I nogle Kirker kommer en Del af Sognets Unge jævnlig og enkelte endda ret trofast. Dette er de lykkeligste Tilfælde, og mange Præster vilde være glade, om Forholdet var saaledes i deres Sogn; men mange Steder er Situationen saa-

ledes ved den almindelige Søndagsgudstjeneste, at de Unge, der kommer, danner en fuldstændig Undtagelse. Nogle Præster henstiller til deres Konfirmander at søge Kirken, mens de gaar til Præst, og naar man ser en lille Flok Dreng og Piger i Kirken om Søndagen, kan man regne med, at det er Konfirmander; men efter den korte Sæson forsvinder de igen. Konfirmationen og den efterfølgende Altergang, som for de fleste er deres første, danner en foreløbig Afslutning paa regelmæssig Kirkegang.

Nu er det imidlertid et Spørgsmaal, om man i disse Aar kan tale om den ringe Kirkegang hos de Unge uden i Forbindelse dermed at nævne de Ældres Kirkegang.

Der er Nedgang i Antallet af teologisk studerende, og en Præst har i den Anledning spurgt en Flok Studenter, hvad der holdt dem tilbage fra at vælge Præstegerningen, og det viste sig, at Frygten for de »tomme Stole« var en væsentlig Aarsag.

Nu kan man mene om dette, hvad man vil, og bl. a. sige, at det altid maa være Spørgsmaalet om Kaldet, der er afgørende, naar der er Tale om at gaa ind i et aandeligt Arbejde; men de »tomme Stole« taler deres stille Sprog.

Krigen og Besættelsen medførte de færreste Steder en Opgang i Kirkebesøget. En tilsvarende Trang til at samles om det kristelige som om det nationale mærkedes ikke, og de sidste fire Aar har ikke givet noget lysere Billede.

Vi taler om at samles om vore folkelige og kristelige Værdier, og vi skal blive ved at tale om Betydningen heraf; men de »tomme Stole« rejser Spørgsmaalet, om ikke vor Slægt er ved at glemme, at »Bod for de tungeste Savn og Styrke til Vandrings Møje« hentes der, hvor Gud selv taler i sin Menighed. Fhv. Kirkeminister Hermansen fortæller i sin Bog »Højtid« om en gammel Mand, der en tidlig Sommermorgen var gaaet hjemmefra for at komme i Kirke. Men Kirkevejen var lang, og

han naaede først Kirken, da Gudstjenesten var begyndt. Han bestemte sig da til at sætte sig paa Bænken uden for Kirken og lytte til Salmesangen derinde fra og paa den Maade være med. Men saa kom Uroen over ham; han var trods alt udenfor, og det blev ham en Anfægtelse; han var uden for Menighedens Forsamling, og han kunde derfor ikke nøjes med »Salmen fra aabne Døre«. —

Jeg har adskillige Gange i de sidste Aar tænkt paa den gamle Mand i Forbindelse med den ældre Slægt, der skulde være Vejviser for de Unge, men som i saa mange Tilfælde aldrig har kendt Anfægtelse for andet end Dagen og Fremtiden, og som maaske naaede Bænken uden for Kirken.

Radioen, Foreningen og andre Ting standsede dem og blev tilstrækkeligt.

Fra min tidligste Ungdom erindrer jeg en bestemt Gudstjeneste. Prædikenen er for længst glemt; men jeg husker Verset:

Vor Fader, Tak for hvad vi fandt
i dine Helligdomme.
Og Tak for Aandens dyre Pant
paa hvad der end skal komme.

Hver Gang, jeg siden har hørt Udtrykket: Menighedens Vidnesbyrd har jeg tænkt paa dette Vers og paa den Menighed, der sang det.

Naar vi klager over, at de Unge kører Kirkedøren forbi, gør vi vel i at betænke, om vi har sunget for dem om, hvad vi fandt i Herrens Helligdomme.

Da Vilhelm Birkedal var Præst i Ryslinge, kom Folk dragende i store Skarer og ad lange Veje for at komme i Kirke hos ham. Naar de kom kørende sammen f. Eks. paa deres store Høstvogne, sang de den ene Salme efter den anden. Mange af Grundtvigs Salmer blev indøvet paa de fynske Landeveje en tidlig Søndagmorgen.

For dem var »Kirken og de Unge« ikke et Problem. Det hele var saa klart og ligetil. Børnene voksede op med Følelsen af, at Kirketuren var Ugens Højdepunkt,

og at deres Forældre hentede noget, som gjorde dem glade. I Modsætning til alt dette er vi i »de ringe Dage«, som ikke maa foragtes. Men enten det er ringe Dage eller gyldne Tider, er det Forældrene, der skal føre deres Børn og Unge ind i Menigheden.

Det har haft stor Betydning for mange Mennesker, at de som smaa kom med i Kirke sammen med deres Forældre. En tilsvarende Betydning kan Søndagsskoler og Børnegudstjenester aldrig faa. Det skulde være unødvendigt at sige. Søndagsskolernes Fortalere fremhæver, at det er at foretrække at sende Børnene i Søndagsskole frem for at tage dem med i Kirke; Børnene forstaar lettere den Maade, der bliver talt paa, naar der tales udelukkende til dem, og endvidere er der det gode ved det, at de i det hele taget kommer. Uden Tvivl er der Søndagsskolearbejdere, der har et klart Sigte og søger af al Evne at vise hen til Menighedens Gudstjeneste, som Børnene saa senere skal deltage i.

Men uanset, hvad der kan siges til Gunst for Søndagsskolen, staar det fast, at Forældrene fralægger sig et Ansvar, og de glemmer Betydningen af, at de og deres Børn følges ad i Kirke.

Man er ivrig efter at finde Aarsager til, at Ungdommen gaar saa lidt i Kirke; man kritiserer Gudstjenestens Ordning, Præsternes Optræden o. s. v.

Men det er slet ikke alle disse Ting, der som oftest fremføres, men Sagen er langt alvorligere og hænger sammen med, at en stor Del af Ungdommen aldrig har følt sig hjemme i Kirken, fordi de aldrig er blevet ledet derind.

Grundtvigs Ungdomsvej gik om ad Aarhus og København; han mødte »Dødens Værksted« og Rationalismen; men han havde en Gang været hjemme i Kirken. »Mens som Barn paa Landet jeg var hjemme . . .« Derfor kunde han ogsaa finde tilbage, da Tiden kom.

De Unge, der aldrig har oplevet, at:

er om ham vi tit og glad til Stede,
fyldes Huset med hans Herlighed,

vil, ogsaa i Nøden og Vanskelighederne, haste Kirken forbi.

Men nu vi, der har faaet vor Gerning i den frie Ungdoms- og Efterskole, har vi en Opgave i Forholdet: Kirken og de Unge? Ja, og Opgaven er ikke blevet mindre i disse Aar, hvor de Unge samles hos os i saa stort Tal. Lad det være sagt straks, at vi skal ikke til at opfinde noget nyt, og vi skal ikke prædike, heller ikke om de tomme Kirkestole. Men vi skal fortsætte med at udnytte de gode Muligheder, vi har. Gennem vort Samliv med de Unge, — ved at de er med i vort Hjem i et Halvaar, har vi paa taget os et Ansvar. Hjemmets Ansvar er ogsaa blevet vort; Hjemmet deler Ansvar med os.

Det hænder, at en Dreng eller Pige efter sit Skoleophold siger: Jeg savner Morgensangen paa Skolen. Det er et Bevis paa, at Morgensangen betyder noget. Hver Skole holder Morgenandagt paa den Maade, som falder den naturligt; nogle Steder lyder Trosbekendelsen hver Dag sammen med Fadervor, andre Steder læses et Stykke; det afgørende er jo ikke, hvilken Form, man har fundet, men at de Unge bliver glade for at begynde Dagen med Guds Pris. Vi maa glæde os over, at vi kan være med til at forberede noget, ikke blot ved Morgensang, men i Kirkehistorietimer, hvor vi fortæller de Unge, at naar alt andet gaar i Stykker, vil Herrens Kirke aldrig røkke et Fnug, og i Sangtimer, hvor vi har Lejlighed til at tale med dem om Indholdet af vore Salmer og Sange. Forøvrigt er der jo ingen Regel for, hvilke Timer og Fag, der egner sig, naar vi vil tale sammen om disse Ting.

I vort Ungdomsarbejde maa vi bestandig tænke paa Ordene: Høsten er skjult for vort Øje; men vi arbejder alligevel, selv om vi ikke ser Frugten.

Vi har til Opgave at vise hen til den kristne Menighed, og vi skal gøre det uden at forlange at se Resultater.

Det er Livets Lod.

Hans Jakobsen.

Danmarks Riges Grundlov

5. JUNI 1849 — 5. JUNI 1949

Den 5. Juni 1849 underskrev Kong Frederik den Syvende »Danmarks Riges Grundlov«. Umiddelbart derefter holdt han følgende Tale til »den grundlovgivende Rigsforsamling«:

Danske Mænd! Det Hverv, som var Eder overdraget, har I nu fuldført. Jeg har tiltraadt de Forandringer, som I har forelagt i det Udkast til en Forfatningslov, som jeg havde ladet Eder forelægge, og jeg har derfor i Dag vedtaget, underskrevet og til *ubrødelig* Efterlevelse ladet udgive: *Danmarks Riges Grundlov*. Dette Værk, der skal være Grundvolden for vort elskede Fødelands fremtidige Udvikling, er saaledes tilendebragt under Samdrægtighedens Baand, som her saa lykkeligt forener Konge og Folk; men endnu sukker Landet under den lige saa uretfærdige som haarde Kamp, en overlegen Fjende har paaført det. Under disse Omstændigheder kan der indtræde Tilfælde, hvis Afgørelse vil udfordre Medvirken fra Folkets Side uden at kunne op sættes, indtil Rigsdagen grundlovsmæssigt kan sammen træde. I saadanne Tilfælde forbeholder jeg mig derfor, idet jeg herved i Naade opløser nærværende Forsamling, igen at kunne lade Eder sammentræde som Repræsentanter for Folket.

Den almægtige skænke sin Velsignelse til det af os nu fuldendte Værk, at det maa blive til Danmarks sande Vel!

Dermed skiltes »Den grundlovgivende Rigsforsamling« efter at have holdt 140 offentlige Møder. Paa det Tidspunkt Grundloven blev vedtaget naaede det danske Monarki til Elben. Men Danmarks Rige gik til Ejderen.

Danmarks Riges Grundlov omfattede altsaa fra Vedtagelsen ogsaa »Sydslesvig«.

Grundlovens Stadfæstelse skete i en bevæget Tidsperiode, hvor stærke folkelige Brydninger gik over Landene. En Del af Danmark var besat af tyske Tropper, og stærke nationale Strømninger gik gennem Folket.

Med sin historiske Tale gav Kongen Tilslutning til Folkets Ønsker, og Danmark fik en af de mest frisindede Forfatninger, der fandtes i Europa.

Det vil være naturligt paa Hundredaarsdagen for Grundlovens Stadfæstelse at stille Spørgsmaalet: Hvad var det Grundloven gav og sikrede det danske Folk og hvilken Virkning, hvilken Udvikling har den medført?

Grundloven sikrede det danske Folk gennem Stemmeret og Valgbarhed afgørende Indflydelse paa Landets Styrelse — dog kun Mændene, først i 1915 ved Grundlovsændringen fik ogsaa Kvinderne Stemmeret — og dermed lige Indflydelse med Mændene — samt Valgbarhed til Rigsdagen.

Men derudover havde Grundlovsfædrene indsat mange overordentlig klart formulerede Bestemmelser til Sikring af Folkets Frihedsrettigheder og mod Overgreb fra Staten, Administrationen og Regeringens Side.

Bestemmelser, der gaar under Betegnelsen: *Grundlovens Frihedsrettigheder*.

Disse omfatter:

1. *Troesfrihed*. Kirkelig Frihed.
2. *Skolefrihed*. Vi fik Undervisningspligt, men ikke Skoletvang. Forældrene fik Ret til selv at bestemme over deres Børns Undervisning.
3. *Næringsfrihed og Erhvervsfrihed*. Alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundet i det almene Vel, skal hæves ved Lov.
4. *Trykkefrihed*. Enhver er berettiget til paa Tryk at offentliggøre sine Tanker, dog under Ansvar for Domstolene.

10 5. *Forsamlings- og Foreningsfrihed*.

6. *Boligen er ukrænkelig*. Husundersøgelse, Beslaglæggelse af Breve og andre Papirer maa alene ske efter en Retskendelse.
7. *Lige og almindelig Værnepligt*. Indtil Grundlovens Vedtagelse havde Værnepligten alene paahvilet Bondestanden.
8. *Retslig Sikkerhed for Landets Borgere*. Enhver, der anholdes, skal inden 24 Timer stilles for en Dommer. Dommerens Kendelse kan straks indankes for en højere Ret.
9. *Ejendomsretten er ukrænkelig*. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvældet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og med fuldstændig Erstatning.

Med disse klare og fast opsatte Hovedbestemmelser vilde Grundlovsfædrene skabe og sikre Grundlaget for den enkelte Borgers frie Virke.

Resultaterne udeblev ikke. Gennem Skolefrihed og Troesfrihed skabtes Grundlaget for Oprettelsen af frie Børne- og Ungdomskoler, der atter fik det til at spire og gro rundt om i Folket paa det aandelige, folkelige og nationale Omraade. En Vækkelse og Bevægelse der kom til at betyde overordentlig meget for den økonomiske og erhvervsmæssige Fremgang, som Grundloven gav Sikring af Nærings- og Erhvervsfriheden, og Ejendomsretten skabte Grundlaget for.

Der blev Mulighed og lige Ret for alle til at tage fat. Virksomhed ved Virksomhed skabtes rundt om i vore Byer, og Hjem efter Hjem rejstes paa den Tids Udmarksjorder. Der blev ryddet, dyrket og plantet under den Sikkerhed, som Grundloven gav om, at det en Mand og Familie skabte gennem Arbejde, Slid og Afsavn kom den og deres nærmeste til Gode.

Der er al Anledning til at mindes og takke de Mænd, der for 100 Aar siden skrev »Danmarks Riges Grundlov«. De havde baade »*Frem syn*» og »*Tro paa Folket*«, og gen-

nem Grundlovens Opbygning sikrede de, at Grundlovens Hovedbestemmelser kun kunde ændres efter gentagne Vedtagelser og Folkeafstemning.

Grundloven er givet som Loven over alle andre Love, den hvorunder Dagens Lovgivning maa underordne sig.

Deri ligger Grundlovens Betydning for Folket. En Grundlovskommission arbejder i Øjeblikket med Ændringer til Grundloven.

Man kan i saa Henseende forhandle om Valgretsaldere og Tingenes Sammensætning, men Frihedsgoderne og Rettighederne, Grundloven sikrede den enkelte Borger, bevares uantastet, ja yderlig sikres og fæstnes, hvis vi skal have en Grundlovsændring.

Herom kommer Kampen til at staa, og jeg vil gerne med dette Rids af Grundlovens Bestemmelser kalde til *Eftertanke* og *Værn* om alt det store og værdifulde, Grundloven gav det danske Folk.

Vi kender fra Besættelsestiden, hvordan det er, naar Grundloven ved Vold og Magt sættes ud af Kraft.

Da er Folket retsløs.

Vi lever i en Tid, hvor Millioner sukker under Tvang og retsløse Kaar.

Derfor er min Opfordring til dansk Ungdom: Deltag i Kampen af Værnet for Frihed og Ret. Vær med til yderlig at fæstne og sikre »Grundlovens Frihedsrettigheder«.

Digteren C. Hostrup har om Grundloven skrevet:

Lige Vilkaar er dens Krav,
lige Ret for høj og lav,
Tiden gaar, og den har Hast,
men vor Grundlov skal staa fast.

Danske Folk! er end du blødt,
her skal ses, at du staar støt,
aldrig du, af Kampen træt
sælge vil din Frimandsret.

Hans Pinstrup.

Lov og Ret

Hver sommer vender spørgsmålet tilbage: Hvad skal vi »opføre« i år til elevmødet? Vort princip er: Hver elev skal ha' en rolle. Det er en af grundene til, at vi ikke kan tage et færdigt stykke i al almindelighed, og derfor bliver resultatet gerne, at vi selv opbygger vore spil over eet eller andet emne, i hvert fald efter en bestemt linie, i en række billeder samlet til et hele. Der skal helst være noget for øjet og noget for øret, noget for forstanden og noget for følelsen. Dragterne, som frk. Søndergaard efterhaanden er en hel mester i at få til at illudere, spiller en stor rolle. Resultatet bliver et broget mosaik af sang, tale, brudstykker af skuespil, recitation, stumspil, d. v. s. skuespil uden ord, men ledsaget af recitation af digt eller oplesning af prosa, o. s. v.

Tanken om, at vi i år burde tage et emne op, der havde tilknytning til grundlovens hundredårsjubilæum, blev ved at trænge sig på.

Overalt i landet havde der været festet i den anledning. Presse og radio havde gjort deres til at publicere betydningen af det, der skete for hundrede år siden. De allerfleste mennesker havde på een eller anden måde været med i festlighederne og fået del i feststemningen. Nogle havde råbt hurra, andre havde danset, men hvor mange havde gjort sig klart, hvad grundloven betød for ham i hverdagen?

Vi bestemte os da til at fremføre en række historiske billeder til belysning af friheds- og retsprincipperne igennem tiderne, og kalde »stykket« Lov og ret.

Nu skulle vi altså til at finde noget frem om lovgivning. Vi kom hjem fra biblioteket med 50–60 bøger i bilens bagsæde. Det var let nok at finde lærde afhandlinger, juridiske skrifter og historiske beretninger, men hvor

meget fandt man af alt dette behandlet lyrisk eller dramatisk? Det var lidt? Meget af stoffet måtte vi selv klæde i ord.

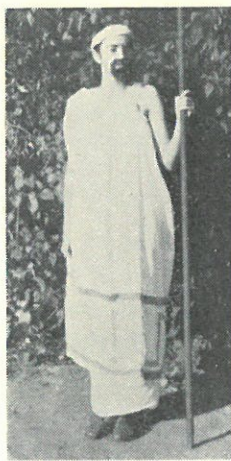
Lov betyder »det, som er lagt fast«. Love er altså fastlagte regler til beskyttelse, men også til forpligtelse for samfundets borgere. For at den enkelte kan leve i fred, er det nødvendigt med en retsorden. Fred betyder, at de gamle retsvedtægter holdes i hævd sådan, at »enhver kan sidde trygt på sit eget og unde andre det samme«. I fortællingen til Jydske Lov er det udtrykt sådan: Med lov skal land bygges. Men ville hver mand nøjes med sit eget og lade andre nyde jævned (lige ret), da behøvedes ingen lov.

Lovgivningen på Sinai.

Fra vor barndom husker vi, at det første indtryk, vi fik af, at der var noget, der hed lovgivning, fik vi af den gamle bibelske beretning om lovgivningen på Sinai. På os havde det haft stor dramatisk virkning, når Gud talte til jøderne og gav dem de ti bud, når Aron byggede alter og lavede guldkalv, som jøderne dansede om, og når Moses blev så vred, at han knuste lovens tavler. Denne beretning i vor børneskoles lille bibelhistorie, fremstillet både jævnt

Moses

Græsk geront

og storladent, kunne faktisk følges ord for ord. I virkeligheden er de ti bud en international lov. Vi brugte denne beretning som indledning.

Græsk byting 700 f. Kr.

Grundloven gav det danske folk folkestyre, d. v. s., at landet styres af folkevalgte repræsentanter, der danner rigsdagen og er delt i landsting og folketing. Tinget er fra gammel tid det sted, hvor forsamlinger af folket mødtes for at træffe offentlige beslutninger, og hvor retten blev plejet. Man havde ikke skrevne love, men traditioner, overleveringer og hævdvundne retsregler dannede den sædvaneret, efter hvilken man dømte.

I det græske oldtidsdigt, Iliaden, findes beskrivelse af en tingscene fra det 7. århundrede før Kristus:

Også der holdtes på torvet et ting. Folk stimlede sammen.

Kiv havde rejst sig. En mand var i strid med en anden, og sagen gjaldt en mandebodsgæld —

— Stimlen blev styret til skik af herolderne. Oldingerådet sad på glet tilhugne sten i den hellige rundkreds.

Stave de holdt udi hånd, som folkeherolderne bærer, stode så frem, og een efter anden i sagen de dømte.

To talenter i guld lå midt i kredsen på tinget,

lønnen for den, som redest og bedst sin kendelse afgav.

På grundlag af dette konstruerede vi en retsscene, hvor striden drejede sig om retten til at købe sig fri for blodhævn ved at betale mandebod. Geronterne (oldingerådet, de »ældste«) udtaler sig efter tur, og oldermændene slutter med at sige: Geronterne har talt, talenterne tilfalder den sidste. Thi det er ret, menneskene skal ikke som vilddyr æde hinanden ej heller slå hinanden ihjel. Og nu, Leonidas, lad Dikon fare her fra i fred og nøjes med mandeboden, og Zeus, hvis øje ser alt også, hvordan retten plejes i denne by, vil være med dig og hele den æt.

Jyske lov 1241.

Som nævnt havde man ikke skrevne love, men fremtvingne af det menige folk begyndte man i Grækenland at nedskrive love i begyndelsen af det 7. århundrede. Efter

Biskop Gunnar

Dronning Margrethe

Bjerg Ejvind og hans hustru

som tiden gik, blev der jo flere og flere love og retsvedtægter, og det var vanskeligt at opbevare dem i hukommelsen. Her hjemme gav private mænd sig til i Valdemar d. Stores og Knud d. Sjettes tid at nedskrive de gamle retsoverleveringer. Danmark var den gang delt i tre retsområder: Jylland, Sjælland og Skåne, hvor kongen mødtes på tinge og plejede ret sammen med folket. De nedskrevne love, gældende for Viborg, Ringsted og Lund landsting, kaldtes landskabslovene. På grundlag af disse lod Valdemar Sejr omkring 1241 udarbejde Jydske Lov. Den blev vedtaget af landstinget og underskrevet af kongen.

Det var et malerisk billede, der oprulledes, da Valdemar Sejr og Biskop Gunnar skred ind på scenen fulgt af ridere og klerke, borgere og bønder. På kongens befaling: Bring os tingstok hid. Vi holder ting her, blev de fire tingstokke bragt og lagt på tingstenene. Loven blev læst af Bisp Gunnar, vedtaget af folket og underskrevet af kongen.

Dronning Margrethes lov 1400.

Dronning Margrethe gav en lov, hvori det hed: Herefter skal altid herske: Kirkefred, gårdfred, kvindefred og ting-

fred. Gyrithe Lemche har skrevet et smukt digt over dette tema. I digtet lader Gyrithe Lemche Dronning Margrethe lyse kirken, gården, kvinden og tinget i fred, og slutte hver fredlysning med at sige: Lovens straffedom bered hver, som bryder kirkens (gårdens, kvindens, tingets) fred. Om de nordiske landes indbyrdes forhold og ledelse siger hun: Den slægt, som lever nu, forlængst har set et enigt og et fredlyst Nord, hvor mænd og kvinder skifter ord om lov og ret og rigets gavn.

Vi brugte digtet som recitation til tableau.

Fredløshed.

I de gamle love finder vi, at straffene er urimelig store i forhold til forbrydelserne. F. eks. har man i Europa haft dødsstraf for tyveri. Oftest blev dommen ikke eksekveret, der var mulighed for benådning, men den skulle virke skræmmende. I England havde man så sent som 1808 dødsstraf for tyveri af ting til kun een shillings værdi.

Hvis en mand »begik brud på freden« ved at stjæle, eller ved anden forbrydelse, og han unddrog sig straffen ved at flygte, erklæredes han for fredløs, d. v. s. at han var uden for retsbeskyttelse. Han mistede retten til sin ejendom, hans hustru betragtedes som enke, han kunne dræbes ubødet.

I skuespillet »Bjerg Ejvind og hans hustru« skildres den fredløses kår. Handlingen foregår i 1750 på Island. En mand har stjålet et får og idømmes 10 års tugthus. Han flygter og lever fredløs i bjergene.

Bogen skildrer meget smukt to menneskers kærlighed.

Vi tog et par små brudstykker af denne bog.

Jævnt folks lov 1715.

Ligesom hos de gamle grækere, der samledes til byting, kan vi igennem de skiftende århundreder og rundt om i verden finde tegn på, at byer og landsbyer havde deres tingsteder. De har haft deres egne vider og vedtægter, og

Vordende oldemand

Frigiven slavinde

retten er blevet plejet på bytinget eller ved grandestævnet af byens »ældste« under forsæde af oldermænden.

I et »Landsbyspil i tre akter: Oldermænden tuder i byhornet« af H. P. Hansen Lavind findes en scene, hvor en ung bonde, som for første gang skal tage del i grandestævnet, kommer før de andre og står nu under det gamle bytræ mellem de store sten, hvor bymændene har deres plads. Her falder han i betragtninger og siger bl. a.:

Her laé vore forældre lovene for livet, her rådede kun sandhed og ret, her tåles ikke svig og rænkespil, her er li'som byens hjerte. Herfra udgår de tanker og vider, der fra gammel tid har udgjort den stærke islæt i slægternes brogede væv. Og videre, mens han peger på stenene: Der er Jacob Ollesens sten, — der Hans Pæsens — der Peter Hansens — min sten er mellem Anders Rasmussens og Laust Dideriksens. (Ser frem mod bystævnetræet): Og der under det gamle træ troner selveste oldermænden i sin fulde magt og værdighed, med byhorn og byssens kæp. Engang ska' jeg selv indtage den førerstilling. Oldermændshvervet går jo år efter år efter tur. Omgangen følger so-len. — Om seks år er det min tur til hvervet. Så er det

mig, Børres Oluf fra Dyssehøjgård, der tuder i byhornet, forestår tinge, slår til lyd, skifter lov og ret til værn om liv og ejendom, fører hjemstavnens skikke videre. — —

Vi benyttede et lille afsnit af første akt, som for øvrigt meget passende for vor sammenhæng hed »Jævnt folks lov«.

Negerslaveriets ophævelse 1858.

Oprindelig var den danske bonde selvejer og fri mand, men i ufredstider søgte han beskyttelse hos herremænden, gav sig ind under dennes værn, blev »vorned«. Herremænden benyttede sig af sin magt over bonden, som nu ikke længere var fri mand, men fæstebonde. Mere og mere hoveri blev forlangt af bonden, som nu også var stavnsbundet. Misbruget af herremændens herskerret over bonden kunne endog gå så vidt, at herremændene byttede eller afstod bønder til hinanden. Denne menneskehandel forbød Christian d. Anden.

8. Juni 1787 kom en lov, der bestemte bondens rettigheder og forpligtelser, og endelig d. 20. juni 1788 gjorde loven om stavnsbåndets ophævelse ende på bondens trællekår.

Dette emne havde vi tidligere behandlet i vort spil »Danmark i tusind år«, så det ville vi ikke gentage. Da vort emne i sommer var bestemt af grundlovsjubilæet, ville det have været naturligt, at vi først og fremmest havde taget noget om grundloven med. Men ligesom stavnsbåndet havde grundloven tidligere »været med«. Og da yderligere vort tidligere brugte spil om grundloven havde været opført af sognerådet både ved sognets grundlovsfest og senere i sommerens løb flere gange her på skolen for store forsamlinger, lod vi også være at tage dette med.

Men noget andet trængte sig på og ville med, og det var negerslaveriets ophævelse.

1788 fik den danske bonde sin frihed tilbage. 1849 fik det danske folk en grundlov, som lagde landets styrelse i

folkets hænder. Alle de frihedsrettigheder, som grundloven gav os, har vi været vant til at betragte som selvfølgeligheder, og få af os har vist tænkt på, at andre steder på kloden var friheden ingen selvfølge, og at først så sent som 1858 blev slavehandelen afskaffet og negrene frigivne.

Et par små optrin, som viste denne begivenhed, lod vi gå ind i vor forestilling.

Menneskerettighederne 1948.

Igennem ovennævnte små glimt ønskede vi at give et lille indtryk af, hvad lov og ret betyder for den enkelte og samfundet, at skærpe forståelsen af, at det at have en retsorden, der beskytter og forpligter borgerne, er en nødvendighed for et samfund, enten det er stort eller lille.

Lige så vigtigt, som det var for landsbyen, at den havde sine vider og vedtægter, at senere landsdelene fik deres landskabslove, og at riget fik sin grundlov, lige så vigtigt og påtrængende nødvendigt er det i dag, at det store samfund, det internationale, får en retsorden, som beskytter og forpligter nationerne. Verden er ikke i dag en række isolerede lande, men udviklingen — ikke mindst den tekniske — har gjort den til et samfund.

Desværre kunne vi ikke som slutsten for vor opbygning benytte den internationale retsorden, der forhåbentlig snart må komme. Ganske vist har vi i Haag den mellemfolkelige domstol, men endnu er nationerne ikke forpligtet til at benytte den ved afgørelse af deres mellemværender. Man har kaldt d. 24. oktober »Verdens grundlovsdag«, navnet er knap nok helt korrekt, men derfor bør dagen alligevel fejres over hele verden som en dag af betydning. D. 24. oktober 1945 trådte Forenede Nationers pagt i kraft. F. N. har nedsat en kommission for mellemfolkelig ret. Nedsættelsen af denne kommission er et led i de bestræbelser, der gøres for, at der bliver lov imellem lande, som der nu er lov i landet.

Deklaration af menneskerettighederne

Vi kunne altså desværre ikke få denne sidste del af udviklingen med. Men som en naturlig slutning brugte vi en deklARATION af verdenserklæringen om menneskerettighederne sådan, som de blev vedtaget og offentliggjort d. 10. december 1945 af De forenede Nationers generalforsamling. Denne sidste scene med den store brogede forsamling af negre, eskimoer, indianere, arabere o. s. v. omgivet af alle de vajende flag var ikke uden virkning.

Marie Risegaard Jakobsen.

Aaret, der svandt

I de gamle Landsbyskoler, der opførtes i Frederik IV.s Tid, fandtes ofte Indskrifter over alle Stuehusets Døre. Saaledes stod over Skoledøren i en Almueskole, der bar Aarstallet 1721, følgende Ord:

Forsøm ej Skolegang i dine Ungdomsdage,
tænk paa den Levetid, du har endnu tilbage.

Ordene er efter deres Indhold direkte henvendt til Børnene, som i hele deres Skoletid havde deres Gang gennem denne Dør.

Selv om Indskriften ikke behøver nærmere Forklaring, er det højst sandsynligt, at Størsteparten af Børnene ikke har forbundet noget særligt med Ordene. Det var saa lige-til, at Skolegangen helst ikke skulde forsømmes i disse Ungdomsdage, der jo efter den Tids Sprogbrug i Virkeligheden betød de Aar Barnet gik i Skole. Men hvad det havde at gøre med »den Levetid, du har endnu tilbage«, har sikkert staaet for disse smaa Elever som en Gaade, hvis Løsning det ikke var Umagen værd at anstrenge sig med. Det sorterede under Gud, Kongen og Degnen.

Men trods den mangelfulde Opfattelse af Skoledørens Indskrift, som det ikke faldt i Størstepartens Lod at gense efter Konfirmationen, har det sikkert for adskillige senere været saaledes, naar Modgangen kom, og særlig naar Levetiden snart var slut, og Døren, som fører ud fra denne Tilværelse, var lige for, at de dunkelt anede en Forbindelse mellem det, som Skolen trods al manglende Forstaaelse af Barnesindet, alligevel havde bragt, — og saa dette ukendte, som de stævnede imod.

Mange forlod Tilværelsen med Salmens eller Bibelens Ord paa Læbe, Ord, som nu de mange Aar efter, at Skoledørene lukkedes, meldte sig med en ny Forstaaelse og bestod sin Prøve ved at give Trøst til den sidste Rejse.

Blyant og
Papir parat

Det er saa let for os at finde Fejlene ved den gamle Skole, der dølger sig bag 2 Aarhundreder, Manglerne var saa aabenlyse; men Kongen, »som havde disse Skoler bygt«, og mange Lærere, ringe udrustet som de var med Kundskaber, havde Forstaaelse af, at Skolens Opgave var at hjælpe den unge Slægt tilrette over for den Levetid, der var tilbage.

Lad saa være, at Evnerne var smaa og Midlerne ofte helt forkerte, — Maalet var det rigtige; og det er Maalet, som man i Skolen bestandig skal beskæftige sig med. Med Hensyn til Midlerne er vi i de sidste Par Menneskealderne blevet hjulpet godt til Rette, det gælder saavel i Børneskolen som i Ungdomsskolen. Mere end nogen anden blev Kresten Kold den store Hjælper.

Aar efter Aar taler jeg ved Aabningsfesterne om, hvad jeg anser som Ungdomsskolens Maal. Min Tale er forskellig fra Gang til Gang; men to Ting gaar igen, om end med forskellige Udtryk, først en Opfordring til Eleverne om at udnytte de Muligheder, der nu er for at dygtiggøre sig i de mange forskellige Fag, som Ungdomsskolen byder paa, og derefter nogle Ord om, at Skolen ikke ser hele sin Opgave løst blot ved solid Dygtiggørelse af Eleverne, men at vi vil forsøge saa godt som muligt at pege paa de Livs-

værdier, som er Forudsætning for, at Menneskelivet kan naa frem til sin rette Bestemmelse.

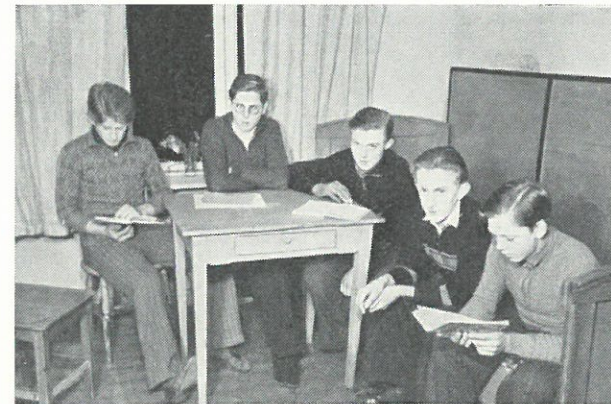
Mens jeg aldrig har tvivlet om, at de nye Elever forstod dette med at være flittige, har jeg nok kunnet haft mine Anelser om, at de paa Skolens første Dag maaske ikke forstod nævneværdig mere af det andet, end Børnene i sin Tid forstod af Inskriften over Døren paa den gamle Skole. Naar jeg imidlertid turde give Udtryk for det samme igen næste Gang og næste Aar, var det, fordi jeg paa forskellig Maade blev bekræftet i, at det virkelig er rigtigt, at blandt Ungdomsskolens mangfoldige Opgaver er det altid den største at hjælpe den unge Slægt tilrette over for Fremtidens Problemer. Hvor meget eller lidt, der saa blev naaet, er ikke Sagen; Høsten er skjult for vort Øje. Det er altid Aandsarbejderens Kaar.

Naar det Aar, der er svundet, har været et Aar, som vi nu tænker tilbage paa med stor Glæde, er det ikke blot, fordi det bragte mange Elever og en lang Række gode Oplevelser, men fordi vi i Arbejde og Fest levede sammen i et rigt Fællesskab, der er den bedste Forudsætning for, at Skolens Gerning kan lykkes.

Naar jeg i denne Beretning over det svundne Aar sender gamle Elever en hjertelig Hilsen og Tak, gælder den da ikke mindst de 36 Vinterdrengene og 60 Sommerpiger, der

En kendt
Situation

I Fred og Ro

sidst rejste ud herfra »for Fremtidens Slotte at søge«. Og saa I sang mange Gange »Vi faar noget med herfra, naar snart Skolen slutter«; vi haaber, det kom til at passe og saa paa jer.

Jeg nævnte i Fjor, at vi indledede Aaret med to nye Lærerkrefter, nemlig Lærer Aage Jensen, der lige var tiltraadt som fast Lærer ved Skolen, og Lærer Christensen, Ørtoft, der er fast Medarbejder ved Vinterskolen. Paa Sommerskolen fik vi Frk. Larsen fra København som Hus-holdningslærerinde. Hende kan vi takke Boelskifte for, da hun havde været Lærerinde hos ham indtil April, da han og hans Kone flyttede til Kokkedal i Hanherred, hvor han nu er Leder af et Dreng hjem.

De øvrige i Lærerkredsen var de samme som tidligere Aar.

Mon ikke det kunde være paa sin Plads med det samme at præsentere to nye S. U. Medlemmer, Per og Inge. Af Hensyn til deres unge Aar har de dog endnu ikke modtaget noget Emblem, da de sikkert ikke rigtig vil skønne paa det. Det var jo den store Nyhed, der blev os overbragt, da vi vendte hjem fra Sommerferie: Jensens har faaet Tvillinger, hwa? næh? jow! jamen — til Lykke.

Paa Sommerens sidste Søndag blev de døbt i Badskær Kirke. Det var en festlig Stund for os alle.

Hvad er nu skjønnest, Vinterskole eller Sommerskole? Saadan bliver der spurgt adskillige Gange i Aarets Løb. Egentlig har man, da Spørgsmaalet efter dansk Gramatik er forkert stillet, Lov til at svare: »Ja, det er«. Almindeligvis svarer jeg nu ikke saadan, men giver en troværdig og saglig Udredning af Fordelene ved hver af de to Halvaars Skole, og saa har jeg jo undgaaet at svare paa det Spørgsmaal, som jeg ikke kan svare paa. Helt sikkert er det, at har Folk spurgt: Hvad er nu lettest at have — de her Dreng eller Piger (man bedes selv sætte andre Ord for Dreng og Piger for at faa det helt korrekt), saa har de faaet et Orakelsvar, der som bekendt kan udlægges fuldstændig efter Spørgerens Forgødtbefindende.

Naa, tilbage til det første Spørgsmaal.

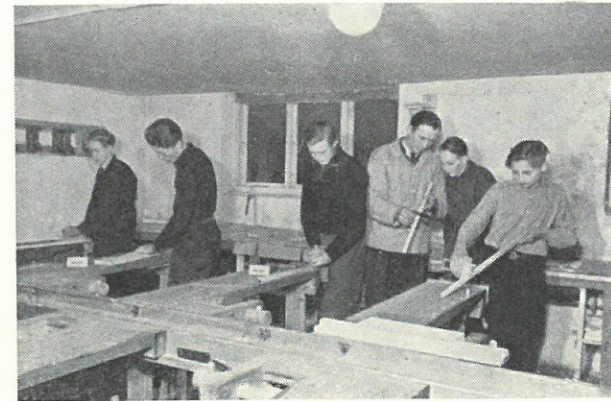
Oprigtig talt: Hvor er det herligt med den Tid og Ro, der er til Samling om Arbejdet paa Vinterskolen — og paa den anden Side: Hvor er det festligt med de mange Gæster og alt det andet, der hører Sommeren til.

I den milde Vinter, vi havde i Fjor, var der nu ingen Grund til at føle sig indelukket, og vi benyttede da ogsaa jævnlig Lejligheden til at komme ud at faa frisk Luft paa længere Ture til de traditionelle Steder. Frisk Luft er en Nødvendighed for at befinde sig godt, stod der i Reglementet Punkt et eller andet.

Var der en lille Flok der til at begynde med ikke vovede sig paa længere Udflugt i Middagspavsens end ud til Telefonpælen, opdagede de ret snart, at en rask Cykle- eller Gaatur i det gode Vejr var at foretrække for at staa der og fryse, mens Tænderne klapre, klapre.

I Begyndelsen af November havde vi Besøg af fhv. Bibliotekar i Berlin, Hans Rütting, der var Taler i Ungdomsforeningen. Rütting er dansk Statsborger og har opholdt sig her i Landet i flere Aar. Da Ensretningen i Tyskland tog Fart i 1933, maatte han, der ikke kunde indrette sig efter det nye Styre, flygte derfra.

Under sidste Krig fik Tyskerne fat i ham, og hans Redning fra det tyske Fængsel er noget af det mest eventyrlige,

Et borte Hjørne af Støjsalen

man har hørt. Ogsaa før Krigen havde Rütting talt her paa Skolen. Derfor kunde han nu begynde sit Foredrag med: Saa fortsætter vi, hvor vi slap sidst, — og i den følgende Time saa vi de 10 mellemliggende Aar med al deres Spænding rulle forbi. Længe efter var den interessante Aften almindeligt Samtaleemne. Et andet interessant Foredrag havde vi kort efter, da Forstander Jens Marinus Jensen, Aarhus, i en Time fortalte om et Besøg i Finland.

Adskillige Elevhold kender min Kones ældste Broder, Fotograf Bay, Asnæs, da han har været her mange Gange og samtidig vist Film. Ogsaa han gæstede os i November og viste en smuk Film, han havde optaget i Norge. Ungdomsforeningen og Kirkeligt Samfund havde i Forbindelse med Skolen en god Foredragsrække, der strakte sig over hele Vinteren. Fællestitelen for Foredragene var: Hvad er Kristendom? Pastor Madsen talte om Loven og Evangeliet, Pastor Bennike, Elling, om Daaben, Pastor Møller, Jerslev, og jeg talte om Troen, Provst Hindsholm talte om Fadervor og Pastor Elbek, Vraa, om Nadveren. Alle Møderne var særdeles godt besøgt.

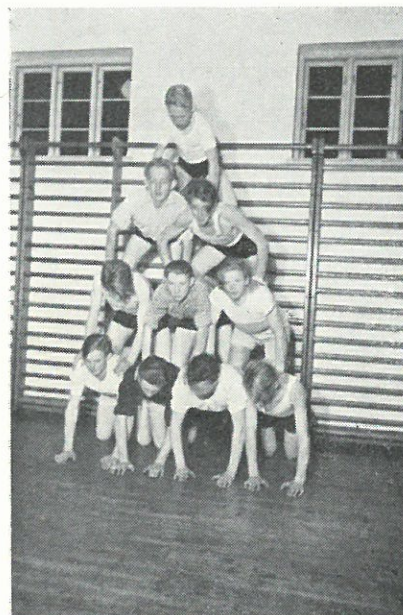
Ved et Ungdomsmøde talte Redaktør Ankjær Christian- sen, Sæby, om den kulørte Ugepresse, og Toldassistent Gunnarsen underholdt paa sin fortræffelige Maade. Det var

en fin Aften — som sædvanlig, naar de to kommer til Stede.

Aalborgturen havde vi Dagen før Juleafslutningen. Vi tilbragte hele Dagen i Byen og var om Aftenen i Aalborg Teater, hvor vi saa »Nøddebo Præstegaard«. Det var Nøddebo, der bevirkede, at Turen blev henlagt til dette Tidspunkt. Det var sandelig et Selskab i bedste Julestemning, der den Aften kørte til Stidsholt; Nicolai, Aalborgs Juleudstillinger og den forestaaende Juleferie havde gjort sin Virkning.

Juleferien indrammedes af den hjemlige Juleafslutningsfest Aftenen før Hjemrejsen og af Hellig tre Kongersaftens Juletræ, inden Arbejdet paabegyndtes i det nye Aar.

Onsdagsteatrets hævdvundne og solide Succes blev yderligere fastslaaet i det nye Aar. Nye Digterværker blev i en Hast dramatiseret, og de gamle klassiske, — her kan f. Eks. nævnes Foryngelseskuren med Laustsen i Hovedrollen, viste sig som forhen at have Magt over Sindene at dømme efter Lattermuskulernes upaaklagelige Virken. Hvornaar mon Lingiadefolkene faar Øjnene op for »baglæns Gymnastik«s Egenart? Her havde vi et storartet Hold, der havde benyttet en hel Middagspavse til Gennemgang af en Række absolut enestaaende Øvelser, men se om de kom til Stockholm. Og hvilken Velgørenhedskoncert vilde ikke have vundet ved at have engageret Solister herfra; men Folk staar dog bestandig deres egen Lykke i Vejen. Ja, Onsdagsaftenerne er jo »blot til Lyst« og adskiller sig alene derved fra Det kongelige Teater; men paa et afgørende Punkt har de Betydning, der afsløres de store Talenter, og Vinterfestens storstilede Program øges fra Uge til Uge. Vinterfesten, Fættergildet, Kammeratfesten, Navnene høres brugt i Flæng, blev en fin Fest i Lighed med forrige Aars. Samlingsregeringen havde travlt som ind under Valg, holdt saa vidt vides efterhaanden Møder paa alle Tider af Døgnet og kom til at se mere og mere brødebetyngede ud, dette gælder især de to Jørgensener. Dog maa det indrømmes, at Niss fra Sønder Tranders under

Hyp alle mine Heste

alle Forhandlinger syntes stædigt og haardnakket at ville fastholde Troen paa det Godes endelige Sejr til sidst. Og Festen blev altsaa en Sejr!

Besøg i Elevhjem — der er en festlig Klang i disse Ord. Og festligt var Besøget i Jens Eriks Hjem i Vinter, og vi siger Marius Eriksen og Hustru, St. Birket, Tak for den gode Aften, vi alle tilbragte hos dem.

Hen paa Vinteren blev der trænet af de to Gymnastikhold til den store Kredsopvisning i Hjallerup. Jeg undte Jensen og Drengene de mange anerkendende Ord; de havde slidt bravt og fortjente Paaskønnelsen.

Fredag før Fastelavn havde Ungdomsforeningen Dilettant, og da det foregik her paa Skolen, havde vi Glæde af det ogsaa.

En ung Mand, Johs. Simonsen fra Hanherred, besøgte en Dag Skolen. Han har rejst i alle de nordiske Lande og havde optaget en Film fra Rejsen. Endvidere havde han

Optagelser fra Lingiaden, fra Tyskland og Schweitz. Han fortalte Rejseindtryk og fremviste sin smukke Film.

Den sidste Søndag før Afslutningen var vi om Formiddagen paa Sæbygaard og om Eftermiddagen paa Sejltur paa Aaen i Voersaa.

Med 30. Marts var vi saa naaet til Afslutningen af Vinterskolen; Vinteren var forbi. Ogsaa ude i Naturen blev der taget Afsked med Vinteren. Det var, som om Foraaret helt vilde sejre med det samme. Solen varmede, saa Gymnastikopvisningen kunde henlægges til Haven.

Iøvrigt begyndte vi Afslutningsdagen, som vi plejer, i Badskær Kirke, og efter Gudstjenesten samledes vi sammen med Forældrene til Middag paa Skolen. Afslutningen i Salen blev en smuk og værdig Afsked med en i alle Maader god Vinter.

Og naar jeg nu mere end et halvt Aar efter sidder og glæder mig over de gode Minder fra Vinteren, synes jeg, at jeg med en Omskrivning af H. C. Andersens Ord i »Mit Livs Eventyr« kan samle, hvad jeg gerne vil sige om Vinterskolen 1948—49: Hvis vi den Dag, vi begyndte, havde mødt en mægtig Fe, og hun havde sagt: Vælg din Bane og dit Maal, saa kunde vor Vinter ikke have formet sig lykkeligere og bedre, end den gjorde.

Sommerskolen begyndte 3. Maj med det største Elevhold i Skolens Historie, nemlig 60. At der var fuldt Hus, er det jo unødvendigt at tilføje; det var festligt at modtage saa stor en Flok, og det blev en god Sommer; det betyder jo meget mere end Tallet.

I Maj havde vi ligesom for 2 Aar siden et 2-Dages Besøg af Wendelsberg Folkehøjskole ved Gøteborg under Ledelse af Rektor Hallin.

I Forbindelse med Besøget havde vi en festlig Sammenkomst paa Skolen med korte Taler og Underholdning. De to Skolers Elevhold blev ved denne Lejlighed rystet godt sammen. Efter Festen blev Gymnastiksalen hurtigt om-

Afskeden med
Svenskerne foran
Sæbygaard

dannet til Sovesal for Sommerpigerne, der med Glæde stillede deres Værelser til Raadighed for Gæsterne, vel ikke uden Tanke om, at det kunde blive morsomt til Afveksling at sove i lange Rækker.

14 Dage efter var vi paa Genbesøg i Sverrig med Sommerpigerne. Vi er glade for denne Bytten Skole med Wendelsberg og haaber, at det maa blive en aarlig tilbagevendende Begivenhed. Mange kommer senere med paa gamle Elevers Rejse til de nordiske Lande.

Paa disse Rejser kommer vi videre omkring; men Udvekslingen med Wendelsberg er noget helt for sig; alene et Par Dages Samvær med Kammerater fra et andet Land, først her og derefter »hinsidan«, er en Oplevelse. Ogsaa det, at Turen kan gøres saa billigt, at alle har Raad til at komme med, har stor Betydning. Vi er jo hinandens Gæster, ogsaa paa den Maade at vi ikke betaler for Opholdet hos hinanden. Vi sender vore svenske Venner hjertelig Hilsen med Ønsket om Gensyn til Sommer. Vi mindes Opholdet paa Wendelsberg, Sejlturen i Gøteborgs Kanaler og meget andet. Gamle Elevers Sverrigsrejse i den følgende Maaned har jeg bedt Dam fortælle om i en særskilt Artikel. Jeg har ikke tidligere haft saa travlt med Forberedelse af nogen Ting; men selve Turen blev saa vellykket, og alle Deltagerne gjorde deres til, at det hele skulde gaa

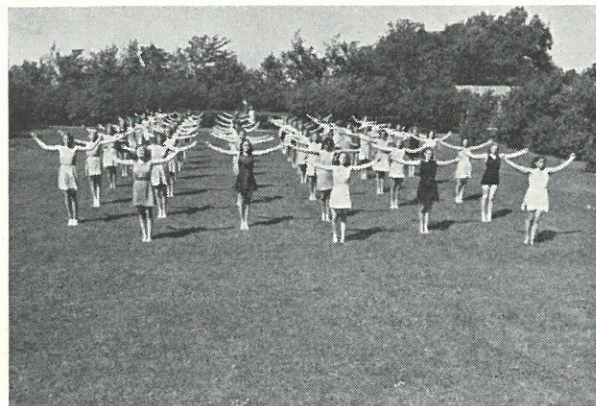
godt, saa ogsaa jeg mindes de 5 Dage med udelt Glæde; men med Tanke paa næste Rejse beder jeg allerede nu alle, der tænker paa at komme med, at gennemlæse meget nøje, og selvfølgelig flere Gange, de udsendte Skrivelser angaaende den kommende Rejse. Det vil lette Forberedelserne for mig i højeste Grad; alt, hvad man skal vide, fremgaar af Skrivelserne, jeg sender ud.

Hundredaarsdagen for Danmarks Riges Grundlov faldt som bekendt i Pinsen. Der blev ingen Lejlighed til at fejre den her paa Skolen, da alle var hjemme paa Pinseferie; men den store Begivenhed blev mindet paa mange Maader i Sommerens Løb.

Ved den store Grundlovsfest i Volstrup Præstegaard havde Volstrup Sogneraad opført et Grundlovsspil, hentet fra et tidligere Friluftsspil her paa Skolen. Sogneraadets Fremførelse af det vandt mægtigt Bifald, ogsaa da det ved to senere Lejligheder blev opført her, hvor ogsaa flere Hundrede Mennesker fik det at se. For at undgaa Gentagelser samlede Elevmødets Skuespil sig ikke specielt om 1849 og de store Begivenheder der; men Forudsætningen for Stykket »Lov og Ret« i Sommer var naturligvis det store Jubilæum for Danmarks Lov og Ret, som vi har faaet det gennem Grundloven. Her i Aarsskriftet »fejres« Hundredaaret med to Artikler. Folketingsmand Hans

Saa stiller vi
op til
Fotografering

6 x 10

Pinstrup skriver om selve Grundloven, og min Kone gennemgaar sit Friluftsspil.

Husmoderdagen, der ordnes af Konsulent Frk. Henriksen, Hjørring, havde vi igen i Aar. Det er glædeligt at se, hvorledes denne »Dag« har udviklet sig fra en forholdsvis spæd Begyndelse til det, den er nu, da den tæller flere Hundrede Mennesker. Om Eftermiddagen talte jeg, og Volstrup Sogneraad opførte det tidligere nævnte »Grundloven«, og om Aftenen talte en af Danmarks kvindelige Præster, Edith Brennecke Petersen fra Fyn.

Sct. Hansaften samledes vi med Egnens Folk til en lille Sct. Hans Fest med Sanglege, Oplæsning af Dam, fælles Kaffebord og Baal.

Første Søndag i Juli var Pigerne i Brønderslev som aktive Gymnaster til den store Amtsfest. Jeg var i Aar forhindret i at være med — selvfølgelig som passiv; men inden jeg naaede at faa sagt Godmorgen næste Dag, fik jeg Referat i Brudstykker: Det var en dejlig Tur i Gaar, Jakobsen! Vi klarede det vist nok fint; det var der saa mange, der sagde! Og Frk. Søndergaard gav Is til os allesammen! — Jeg var absolut ikke i Tvivl, havde forøvrigt heller ikke været det.

15. Juli havde vi Sommerens Forældrefest, og 2 Dage senere Elevfesten. Der er noget symbolsk i, at det er lige

midt i Sommerskolen. Det er de to Fester, vi længe i Forvejen ser frem til, og bag efter i særlig Grad glæder os over at tænke paa. Dagen efter Elevmødet begyndte gamle Elevers Sverrigsrejse, Størsteparten af de Pas- og Valuta-udstyrede overnattede her og havde saa smaat begyndt at øve sig i det svenske: Jahaa! jasaa!

I August holdtes det store aarlige Fredsmøde paa Skolen. Det havde i Aar samlet større Tilslutning end nogensinde og blev Aarets største Møde. Ikke mindre end 7 udenlandske Gæster var til Stede. Madame André Jouve, der er Fredsligaens Vicepræsident, var Hovedtaler, og de øvrige bragte korte Hilsener fra deres Hjemland.

Da Stævnet var noget ganske specielt i Anledning af de mange udenlandske Gæster gengiver vi et lille Uddrag af Vendsyssel Tidende og Aalborg Amtstidendes Medarbejders smukke Referat:

Stidsholt Ungdomsskole havde i Gaar en af sine store Dage. Forstander Hans Jakobsen og Hustru havde indbudt til Sommermøde i Fortsættelse af den Kongres, Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed nylig har holdt i København.

Flere af de udenlandske Kongresdeltagere var indbudt til at være Gæster paa Stidsholt Ungdomsskole for nogle Dage, og de fremmede Deltagere prægede Sommermødet, der havde Karakter af et internationalt Stævne.

Mødet var begunstiget af det fineste Vejr, og fem til seks Hun-

1 norsk
2 franske
1 dansk

Fin Opvartning

drede Mennesker fra hele Nordjylland var kommet til Sommerstævnet. Der var store Turistbiler fra Vestvendsyssel. Sæby Husmoderforening havde arrangeret Udflugt til Stidsholt, og der var Busser fra Sindal, Dronninglund, Skørping og flere andre Byer. De private Biler maatte parkere i en lang Række paa Landevejen udenfor Skolen, da Pladsen i Skolegaarden var fuldt optaget.

Da de mange Mennesker var kommet til Sæde paa Græsplænen i Haven, bød Formanden, Fru Risegaard Jakobsen velkommen og udtalte sin Glæde over, at saa mange var kommet til Stede. Det gav Styrke og Tryghed i Arbejdet at mærke, at Folk sluttede op om Skolens Sommermøder. Hun rettede en særlig Velkomst til de udenlandske Gæster, først paa Dansk og dernæst paa Engelsk.

Forsamlingen havde derefter den Oplevelse at se Ungdomsskolens Elever opføre Frilutsskuespillet »Lov og Ret«. Gennem en Række festlige Optrin saa man, hvorledes Lov og Ret er blevet haandhævet fra Arilds Tid til vore Dage. Eleverne kunde deres Ting og spillede fortræffeligt.

Da de 60 unge Piger tilsidst kom ind paa Scenen klædt i de forskellige Landes Nationaldragter og bærende De forenede Nationers Flag, vældede Bifaldet frem. Det var et smukt og betagende Syn at se Skolens Sommerpiger staaende paa Scenen i Skæret af den nedgaaende Sol og med de grønne Træer som Baggrund.

Fru André Jouve, Paris, talte nu om det bestaaende Samarbejde mellem UNESCO og Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed, og Fru Risegaard Jakobsen takkede Vicepræsidenten for hendes Arbejde som Forbindelsesofficer mellem UNESCO og Ligaen.

Efter Foredraget var der Spisepause, hvor Skolen serverede The til Deltagerne, der lejret i Haven fortærede de medbragte Madpakker.

Kl. 20 var der Møde i Gymnastiksalen. De mange Mennesker kunde ikke rummes i Salen, saaledes at Gangene og de tilstødende Lokaler maatte tages i Brug. Man sang »Der er et yndigt Land«, og derefter talte Fru *Suthers* fra England, Fru *Sarnio*, Finland, Fru *Weis*, England, Fru *Armonsens*, Norge, Frk. *Peat*, England, og Frk. *Poutheil*, Frankrig. Alle Talerne udtrykte deres Glæde over Danmarksbesøget, og de betegnede Opholdet paa Stidsholt Ungdomsskole som Rejsens største Oplevelse.

Forstander *Hans Jakobsen* sluttede det vellykkede Sommerstævne med en kort Tale, og Forsamlingen sang til sidst »Dejlig er Jorden«.

Da Sæby Avis's Redaktør saa en Flok Sommerpiger, der ogsaa var i fuld Gang med at referere, udsatte han omgaaende Bogpræmier til de to bedste Referater. Præmierne tilfaldt: *Nelly Wolstrup* og *Ester Sørensen*.

Ved Efteraarsmødet i September talte i Aar Biskop Smith, Aalborg, og Pastor Bredsdorff, Trængstrup. Mødet havde som sædvanlig stor Tilslutning; men med de Foredrag som vi fik, kunde vi have ønsket endnu flere. Ogsaa med Sommerskolen havde vi den Glæde at komme paa Besøg i Elevhjem. Hen imod Afslutningen var vi inviteret ud i Elsemies Hjem, Vadet, i Albæk. Vi er Sørensens taknemlige for den gode Eftermiddag. Ogsaa Godsejer Aren-

Nye Blomster
skudt op
ved Bassinet

De 3 paa Nr. 4

feldts, Dams, Understed Ungdomsforening og Møllers, Damsgaard, fortjener Tak for Indbydelse og Gæstfrihed.

En Mængde Gæster havde Skolen i Sommer. Ud over de allerede omtalte nævner jeg: Hjørring Amts Husmandskreds, Klokkeholm Husmoderforening, Hammer Husmandsforening og Tvile Ungdomsforening (fra Esbjergegnen), der overnattede her, endvidere de gamle fra Volstrup, Tornby, Astrup og Hirtshals.

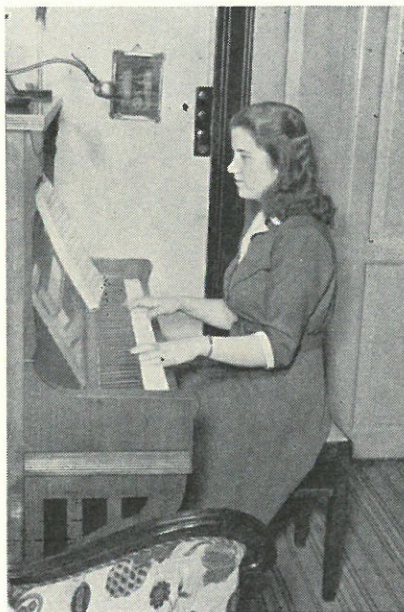
Mens jeg var paa Sverrigstur med gamle Elever havde Pastor Madsen og Lærer Madsen, Lyngsaa, velvilligst overtaget mine Foredragstimer; senere kom Pastor Evald Christensen, Taars, og Konsulent Frk. Tang fra Landhusholdningsselskabet og talte til os.

Jeg har de senere Aar, naar Pigerne kom igen efter Sommerferien, fortalt dem, at de to Maaneder, der nu er igen, er de korteste i hele Aaret, ja, maaske i hele Livet; Dagene farer af Sted, og Afslutningen staar straks for Døren. Ogsaa i Aar maatte vi næsten tvivle om, at det forholdt sig rigtigt med disse otte Uger. Ja, Dagen gaar med raske Fjed, synger vi Aar efter Aar til Afslutningen, og det er saa rigtigt. Farvel og Tak for i Sommer, lyder det i Afslutningstale og de mange Hilsener. Tak for i Sommer lyder det igen til sidst, naar Hænderne ikke vil slippe hinanden, og Taarerne bryder frem. Ja, Tak for i Sommer

prenter jeg med Adresse til hver især af jer 60 Sommerpiger. —

»Kom ind«, hører jeg min Kone sige i dette Øjeblik inde i Stuen. Hvem kommer nu, da det er Sengetid? »Vi skulde hilse og sige værsgod«, lyder det derinde fra. Jeg har mange Gange i Dag glædet mig over, at det er Adventssøndag i Morgen, og jeg forstaar, at det er Adventskransen, som Drengene og Frk. Søndergaard har bundet i Aften, de kommer med. I Morgen tændes det første Lys, mens de andre staar og venter, til deres Tur kommer. Ja, Jul er nær nu. Jeg faar uvilkaarligt Fart paa for at faa mit lange Brev til jer af Sted, i første Omgang til Bogtrykkeren, for at det kan naa frem til jer inden Julen. Saa slutter jeg da med hjertelig Hilsen fra os alle herhjemme paa Skolen. God og velsignet Jul i Jesu Navn, og Gud give, at vi »i den Levetid, vi har endnu tilbage« aldrig maa miste den store Glæde, som det er at maatte holde Jul paa Barnevis.

Hans Jakobsen.

Grethe

Gamle elevs sverrigstur

Der var ialt 109 deltagere i turen til Sverrig den 18. juli. Vi var i god tid ved »Sessan«, idet erfaringen havde lært os, at det var nødvendigt. Og det blev det. Der var ca. 200 tilbage, da der lød et »Stop«. Nu udspillede der hjerteskrærende scener. En gammel kone, hvis mand var kommet om bord, råbte: A vil osse med, men hun kom ikke med. Hvad så med Jens Bak. Han stod nemlig også på kajen. Det lykkedes at få ham smuglet ombord. Hvordan — kan I spørge Jakobsen om; det er for lang en historie at fortælle her, for vi skal til Sverrig. Det blev en herlig sejltur — ingen søsyge, ikke engang min kone. Vandet var faktisk så dovent, at det knap gad flytte sig for Sessans skarpe stævn. For mig er indsejlingen til Göteborg stadig en oplevelse, hvor meget mere for alle jer, der oplevede det for første gang. På Sessan traf vi en gammel elev, som med tvende bånd var knyttet til Sverrig, dels ved arbejde og ved en »fortjusande flicka«. Ivan, som han hed, lovede at føre os til vort kvarter, Odinsskolen. Det blev en god spadseretur med hele oppakningen, men der var jo nok at se på undervejs: de bugnende vinduer og de strålende lysreklamer. Tidligere års erfaring bragte min ryg til at tænke på: Hvordan mon sengene er? Da vi så dem, blev jeg beroliget, fin, fin. Kl. var nu 23, så det var sengetid. Efter en god nat og et solidt morgenmåltid på Mjölkbaren begyndte vi at se os om. På stationspladsen holdt 3 store busser, der skulle føre os rundt på en heldagstur. Snart gik det i susende fart ud af Göteborg, videre ad smalle veje op og ned, over broer, forbi klipper og skønne dalstrøg med rødmalede bondegårde. Første station var Särö, hvor kong Gustav har sit sommerslot. En stor flok var så heldige at få den gamle gubbe at se, men vi andre så så meget andet skønt, spørg

min kone og fru Jakobsen. Ja, der var myggat at titta på. Videre går det forbi Kongsbaca, Fjärås, Helsjön, Skene til Hindås, et stort badested. Middag på badhotellet, hvor vi gjorde et vældigt indhug ved det berømte »Smörgåsbord«. Efter et par timers ophold entrede vi igen busserne. Hjemturen blev lidt dramatisk. Vejene var, som nævnt, smalle, men farten til gengæld stor. Ned ad en bakke gik det galt for den forreste bus. Den tørnede mod rækværket af en bro. Heldigvis holdt rækværket, så bilen kom over og lagde sig kønt på siden i en kornmark. Da vi mer eller mindre fortunlede og forslåede kom ud af vinduer og dør og så ned i elven fra broen, som vi var sluppet over, følte vi alle det, som en udbrød: Der er grund til at sige tak for, at det gik, som det gik. Der var mindst 10 m fra broen til bunden af elven. Nå, busen blev rejst, og efter en times forsinkelse fortsatte vi. Men da så samme bus lidt længere fremme tog en pille af endnu en bro, da var der et par stykker, der bad om at komme over i en anden bus. Der var så underlig stille resten af vejen, og det var vist et udtryk for alles mening, da Mads udbød: Det ligner int noe å tjyr på i cykelsti mæ sont en kas.

Næste dag gjaldt turen Marstrand »Nordens Madeira«. Sejlturen fra Göteborg tog godt 3 timer, men da der er skærgård på hele turen, føltes den kun så kort. Marstrand er en hyggelig gammel by. Det er en udpræget fisker- og badeby eller rettere 2 byer, idet badebyen ligger på en ø. De to halvdele er forbundet med en lille elektrisk færge, der sejler uafbrudt formedelst 5 øre pro p. Vejret var fint. Her blev der lejlighed til en fjeldtur med bjergbestigning. Det var et vældigt mas, Jakobsen havde med at få os trukket op, ligeledes med at få os lempet ned. Der blev badet, og de mest dristige prøvede vandratschebanen. Til middag fik vi pandekager. Hvor blev der spist pandekager. Oppe i klipperne bag byen sås en vældig fæstning. Det var Karlsten. Vi beså den fra kælder til tårn. Den står som et vældigt minde om striden mellem

Danmark og Sverrig. Tordenskjolds navn er ubrydelig knyttet til Marstrand. Selv de svageste historikere husker historien om Tordenskjolds soldater, der gik igen. På det tidspunkt havde fæstningen en besætning på 1250 mand. Senere blev den anvendt til fængsel for farlige forbrydere, hvilket også de mange celler vidner om.

Tredie dag begyndte vi med en 1½ times bustur rundt i Göteborg og en lige så lang sejltur i kanaler og havnen. Turen var arrangeret af det berømte turistbureau »Pad-dan«. Dygtige speakere forklarede, hvad vi så. Hvor er Göteborg en køn by, især måtte vi beundre den skønne udsigt fra Magthuskirken, der ligger højt over byen på en klippe. Der blev ligeledes, for hvem der havde lyst, lejlighed til at se den berømte Trægårdsforening, som lå næsten lige ved vort fortræffelige kvarter, Odinsskolen. Det er omtrent det samme som Botanisk Have i København, men mere storslået. Eftermiddagen var til fri rådighed. De fleste gik i butikker, og nu gjaldt det jo om at få de flest mulige af herlighederne med hjem. Med en madpakke i lommen kørte vi med sporvognen til Liseberg, Göteborgs tivoli. Her var der noget for enhver smag og enhver pung. Det var en flok træt dansk ungdom, der ved 12-tiden ankom til Odinsskolen for at sove de sidste få timer i Sverrig. Næste morgen kl. 5,30 skulle vi nemlig stille i gården til afgang. Alle kom med Sessan, og hjemturen blev lige så blid som udturen. Om bord nød vi morgenkaffen med dansk rugbrød til. Det var næsten det eneste, vi havde savnet på hele turen. Der var mange, der rystede for tolden, men det gik glat. Turen var endt, 6 begivenhedsrige dage var slut, men minderne har vi. Nu har jeg siddet og ridset op lidt af, hvad jeg kan huske, og jeg håber, at I vil nikke genkendende. Gutte, min kone og jeg takker hver enkelt for godt rejseselskab. Jeg ved, at de fleste unge ikke kan lide at gå i rækker, men det er nødvendigt, når der er så mange. Her var der aldrig vrøvl.

Tak for det.

Chr. Dam.

På udstilling

Har I lyst til at gå med mig og se håndarbejdsudstillingen, sådan som den så ud i efterårsmøde- og afslutningsdagene.

Det vil blive vanskeligt for jer at genkende skolekøkken og sløjdsal, da væggene er dækket fra gulv til loft, og alle borde og skabe er skjult af beklædningsgenstande og broderier fremtryllet af tresindstyve par flittige hænder.

Det første, man lægger mærke til, er de mange kjoler, næsten alle elever har syet en kjole, mange har desuden syet en lille selskabstaske med perlebroderi, quilting eller fine stikninger svarende til kjolen.

Det næste man lægger mærke til er, at der er en utrolig mængde vævede ting. Vævningen har i sommer haft elevernes største interesse, og de har ikke været bange for at give sig i lag med selv ret svære ting som løbere, vævet med krabbeborter, lynildsborter eller rosengang. Til de mange sribede løbere er mønstrene taget fra gamle folkedragter eller dynebolstre. Foruden en stor bunke håndklæder, vævet af bomuldsgarn er der ternede hals-tørklæder, lækre firkantede hovedtørklæder samt nogle smukke skrivemapper, vævet af bast.

Næsten alle elever har syet en pude, ja, nogle har endda syet to. De lyse almuepuder fra H H lyser svært op med de friske farver, især »Hanepuden« og »Rytterpuden«. Også de mørke almuepuder »Rudbøl« er kønne, de og puden med ni røde stjerner samt den bronze pude med tolv blade er nok lettere at få til at passe ind i en almindelig dagligstue med deres mere dæmpede farver. Der findes to »Goethepuder« på udstillingen, mønstret dertil er taget fra et vægtæppe, der har hængt over Goethes seng. Andre mønstre i korssting er de såkaldte »Biedevand«-mønstre kopieret efter gamle vestslesvigske vævemønstre. Mange

af de gamle vævemønstre indeholdt symbolske dyremotiver, således også her: Enhjørningen er symbol for korset, senere for renhed, jomfruelighed. Hanen er apostlen Péters symbol, vagtsomhedens symbol. Et andet yndet motiv, der har været brugt i årtusinder, er livstræet; thi den, der spiser af dets frugter eller drikker saften af livets træ har magt til at forynge det gamle eller tilbagekalde det udslukte liv. I Assyrien har træet været vogtet af to løver, og motivet findes ret uforandret i den franske kirke fire tusinde år senere. Dyrene ved træet bliver efterhånden andre, f. eks. hjorte og enhjørninge, eller det er fuglemotiver, der anvendes. Det er ikke blot i korsstings- og vævemønstre, disse motiver er bevarede, også i dragværk og flettesyning findes de gang på gang.

Dragværk er den ældste form for kniplingssyning, og den er sammen med forsting syet med silke, fundet i ægyptiske grave. I renæssancen har syningen været udøvet i Italien og Spanien og er derfra vandret ud over de europæiske lande. Her i Danmark har den været udført på Hedeboegnen, Nordsjælland, Amager og Falster. I Nordsjælland udførtes den altid sammen med røde og blå korssting. Amagerdragværk har en fast kastet kant, er indrammet af hulsøm og har foruden slyngesting en stopning, der ofte danner kanten om motiverne.

Ser vi efter på udstillingen, finder vi begge disse former både på duge, bakkесervietter og pudevår.

En anden gammel syning, der har været anvendt på de samme egne, er platværk, en af de syninger, hvor man med held kan bruge de gamle mønstre, der har været anvendt til skjorter og særke, to store duge er bevis herpå. Af mindre ting kan nævnes bakkесervietter, hvor syningen er brugt sammen med drønningesting, der danner stjernemotiver, sammen med rosenbund eller kvadrathulsøm. En del bakkесervietter er syet med røde forsting, andre med vendte kædesting eller knudesting. Af andre småting skal nævnes et par runde lyseduge med falstersyning og — en af de allerkønneste ting — en lysedug udført med holbein-

syning. En tevarmer syet med blå skibe i korssting nåede lige at blive færdig og var, sammen med en anden, syet med amagersyning i rødt og blå, og et par æggevarmere med samme motiv, med til at »pynte« på udstillingen. Det samme gælder de mange små mellemlægsservietter med sammentræksyning eller med markblomster, rosenbuketter eller ordsprog, syet med korssting.

En ting til skal nævnes, det er bordet med ca. fyrretyve pudevår, hvoraf mange er syet med en stoppehulsøm, andre med slyngesting eller, hvad vi netop i år har haft megen fornøjelse af, begge syninger anvendt sammen. Desuden er der en del, der er syet med dragværk og en enkelt med rudesyning. Navnene er meget forskellige, der er spejlmonogrammer, syet med knudesting, fine navne med fransk broderi, drønningesting og meget andet.

For at gå i gang med store og svære håndarbejder er det nødvendigt, at eleverne har en smule begreb om syningsteknik, og at der også er tænkt på dette, viser håndarbejdsmapperne med prøveklud og håndarbejdstegninger.

Synes man engang imellem, at det tager lidt lang tid at sy prøvekluden, viser det sig dog altid, at denne tid er vel anvendt, idet eleverne bliver fortrolige med mange forskellige syningsarter, så de, når modelpakkerne vises frem, kan se, hvad de kan magte, hvad de gerne vil sy, og hvad der er værd at lægge et stykke arbejde på. Det samme er tilfældet, når vi skal finde modeller frem i håndarbejdsbøger eller på arbejdstegninger; de nikker genkendende til de forskellige hulsømme, til forsting og korssting, til fletteesting og drønningesting, platværk og dragværk, nu er det ikke blot nogle sting, der skal ligge på en ganske bestemt måde, sys i en bestemt rækkefølge, eller som har nogle mer eller mindre mærkelige navne, en helt ny verden lukker sig op, en verden det nok er værd at gå på opdagelse i, idet den rummer så rige muligheder i forståelsen af dansk almuekultur og kunst. Er man først kommen så vidt, er interessen vakt, og dermed også noget af det, håndarbejdsundervisningen tager sigte på.

Karen Søndergaard.

Eleverforeningens beretning

Elevmødet var i år flyttet til 3die søndag i juli, den 17. juli. Vejret var fint, og vi begyndte som sædvanlig i Bådskær kirke, hvor Jakobsen prædikede. Derefter samling på skolen, hvor eleverne underholdt med gymnastik og folkedans. Det store hold — skolens endnu største — viste, at der havde været arbejdet godt. Jakobsen holdt foredrag i haven. Det er min opfattelse, at I helst vil høre en røst fra skolen, derfor havde vi heller ikke i år fremmede talere.

Derefter var der generalforsamling. Egon Jensen og Niels Pindstrup blev genvalgt, mens Bent Jørgensen nyvalgte. Aftenens underholdning var i år »Lov og ret«. Det er et mægtigt stykke, som er udarbejdet af fru Jakobsen, bistået af frk. Søndergård. Det har kostet meget forarbejde, men det var også sjældent godt, ligesom det blev mesterligt fremført. Vi påskønner meget den form for underholdning.

Mødet var overmåde vellykket og sluttede traditionen tro med korte taler.

Glædelig jul til alle foreningens medlemmer.

P. B. V.

Chr. Dam.

Elevehilsener

Mon ikke dette gælder for de fleste af os unge, der er saa lykkelige at komme paa Ungdomsskole, at det er første Gang, vi for Alvor kommer uden for Hjemmet og saa smaat skal prøve at staa paa egne Ben. Man er spændt paa det nye, der møder een, og man ser med en vis Skepsis paa alt og alle. Saadan staar det i hvert Fald for mig, da jeg for 15 Aar siden for første Gang saa Stidsholt Ungdomsskole; men jeg husker ogsaa, hvor forbausende hurtigt vi fandt hinanden og fik 5 uforglemmelige Maaneder sammen, 5 Maaneder, som gik alt for hurtigt, men det var en Tid, som man nu tænker tilbage paa med Glæde.

Jeg tror, der vilde være et tomt Sted i een, hvis man havde været den Oplevelse foruden.

Foredrags- og Sangtimerne er det, jeg husker bedst; her oplevede man noget, som man siden har haft baade Gavn og Glæde af. For tre Aar siden blev jeg gift og har købt et lille Hus i Frederikshavn. Jeg har mit Arbejde ved en Pelsdyrfarm her.

Gennem disse Linier sender jeg Forstanderpar, Lærere og Kammerater de hjerteligste Hilsener og Haab om alt godt i Fremtiden.

Ragnhild og Aase Daugaard, Baadervej, Frederikshavn.

Jeg husker så tydeligt den septemberdag i 1936, da mine kammerater og jeg tog afsked med Stidsholt ungdomsskole efter en sommer, der var så rig på glade og muntre episoder, festlige og alvorlige timer. Vi havde ofte i sommerens løb haft en dejlig følelse af at være knyttet sammen gennem fælles oplevelser og kærligheden til vor skole, men aldrig havde vi følt samhørigheden så stærkt som nu, da vi skulle skilles. Herr og fru Jakobsens afskedsord gjorde dybt indtryk på os, fordi vi følte, at det ikke var tomme ord og fraser, men at der lå ægte følelser bagved. Vi vidste, at de holdt af os, og at de oprigtigt ønskede, at det måtte gå os godt i fremtiden. Den samme hjertelighed og interesse møder vi gamle elever, hver gang vi kommer til elevmøde på skolen; derfor holder vi så meget af at komme der.

Til familien Jakobsen, til lærerne og alle pigerne fra »min Stidsholt-sommer« vil jeg gerne sende mine bedste hilsener. — Siden 1943 har jeg været lærerkone, først et par år i Århus, der-

efter 4 år i København og fra april i år i Høsterkøb — en køn lille plet i Nordsjælland — hvor vi og vore 2 børn, Jette og Jørgen, befinder os godt.

Glædelig jul og et godt nytår!

Else Mark Pedersen (f. Overlund), Frederikshavn.

Nu: Høsterkøb skole pr. Hørsholm.

Ja, saa i Aar, 1949, er det altsaa 10 Aar siden, jeg kom til Stidsholt; uforstaaeligt, hvor Tiden bliver af. Jeg husker dog ganske tydeligt hin Sommer, hvor vi 39 Piger blev indlemmet i Familien, for sikkert er det, vi følte os hjemme der. Det var dejlige Timer, vi havde, hvad enten der skulde arbejdes, eller det var Fritimer. Meget af det, jeg dengang hørte og saa, har jeg haft Gavn af senere. Jeg var jo Nummer eet af vi Søkende i Byrsted, men de fire derhjemme var ligesaa glade for at være paa Stidsholt, som jeg var det. — Nu ved 10 Aars Jubilæet vil jeg gerne takke, ikke mindst Familien Jakobsen, men ogsaa Lærere og Lærerinder, der havde med os 1939-Piger at gøre.

Nu siden er det gaaet mig som de fleste, jeg er blevet gift. Jeg bor her i Silkeborg, min Mand er Murermester. Vi har 2 Piger, Annemarie 3 Aar og Bodil snart 2 Aar. Vi har vort eget Hus, som min Mand lige havde færdig, da vi blev gift, saa det er nyt og dejligt. Vi bor lige i Udkanten af Byen med en herlig Udsigt over Søerne med Himmelbjerget i Baggrunden.

Enhver af jer, der kommer til Silkeborg, er altid velkommen hos os.

Saa vil jeg slutte min Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul og godt Nytaar fra

Margrethe Johansen,
(f. Pindstrup Pedersen)
»Egely«, Kjærsgaard,
Silkeborg.

Alle venner og kammerater fra vinteren 1939—40 bedes her igennem modtage de bedste jule- og nyttaarshilsener. I vinter overskrider vi det lille pæne tal, det er 10 aar siden.

Ja, hvor er det skønt at mindes den tid, paa Stidsholt. Men først og sidst husker jeg, hvad vi lærte i skolestuen. I julemaanedene om at forberede os til julen, som uanset verdensbegivenhederne hvert aar er lige lys og velsignende. Det var kirkelokkeklang, knitrede frostsne, høj, blaa stjernehimmel, granduft og i en luft i den særlige naturlige stemning, som voksede frem paa Stidsholt ungdomsskole.

For mig er der saa uendelig meget at sige fru og hr. Jakobsen tak for. Igennem foredrag og sang fik vi det største med os. »Det levende ord«. »Den fri, den stærke tale«. Vi kom til at se fremtiden i møde med klare øjne.

Og med tanken paa dette, minder jeg jer om alt det, vi oplevede sammen, og som I kender lige saa godt som jeg.

Jeg er derfor glad ved gennem aarsskriftet at faa lejlighed til at sende jer alle en hilsen med tak for denne vinter.

*Ejvind Rasmussen,
Dybvad.*

Det er, ligesom Efteraarets Regn og Blæst vil fortælle os, at der er gaaet noget forud, før den nu lader sine Kræfter hvirvle rundt med Sommerens Løv fra Træerne. Ja, Markens Afgrøder er høstet, og Ploven har vendt Furen, mens Træer og Buske danner nyt Liv, parat til at folde sig ud i det lysegrønne Skrud, naar næste Foraar kommer.

Jeg synes ogsaa, Efteraarets Natur rusker een op, der er saa meget, man kommer til at tænke paa, naar Dagene bliver kortere. Man tænker især paa Sommerens Oplevelser, og tit er det ogsaa Somrene forud, der tages med i Tankerne. Mon ikke mange gamle Stidsholt-Elever har ladet Tankerne gaa tilbage med Taknemlighed mod vor gamle Skole for det Skub, den gav os fremad?

Saadan føler jeg det, og jeg sender en hjertelig Hilsen og Ønsker om en god Jul og et godt Nytaar til Familien Jakobsen og gamle Kammerater fra Sommeren 1942.

Jeg blev gift i September og bor i Annerup pr. Støvring.

Kirsten Pinstrup-Thomsen.

Naar jeg tænker 7 Aar tilbage, mindes jeg saa tydeligt de dejlige Dage, jeg var Elev paa Stidsholt Ungdomsskole.

Det er ikke blot den Tid, man er Elev, at Skolen betyder noget. Det er store Værdier, vi faar at leve Livet paa senere.

Til Elevmødet faar vi igen Minder opfrisket. Der er jo ogsaa Udflugterne, vi gamle Elever maa komme med paa; jeg tænker her paa den gode og vellykkede Sverigesrejse i Sommer, som var en stor Oplevelse for os, som var med.

Der er noget, jeg har lagt Mærke til rundt om til Foredragsaftener, at Hovedparten af Tilhørerne er Elever, som har været paa Ungdoms- eller Højskole, derfor vil jeg haabe, at mange flere vil tage et Skoleophold og faa lært at lytte til lodige Foredrag.

Hermed vil jeg ønske for Stidsholt Ungdomsskole, at dets afholdte Forstanderpar maa have Lov til at virke i mange Aar i Fremtiden.

Hilsen til Lærere og Elever 1942-43.

Juel Højbjerg, Jerslev Østermark.

Mange gange siden skoledagene på Stidsholt sluttede, har tankerne gået til vor gamle skole. En dag i året sendes skolen mange tanker og hilsener, nemlig den anden søndag i juli. Jeg var i år beskæftiget oppe i Norges skønne Hedemark, og især denne dag savnede jeg Danmark; den Dag mødtes jo gamle kammerater og venner på Stidsholt, de hyggelige timer der, med de traditioner, der hører til der. Mange af kammeraterne har valgt landbruget som erhverv, og enkelte har valgt et håndværk. Det gjorde også jeg, og samtidig har jeg gået på skole. Nu er jeg bosat i Aarhus, hvor jeg i den kommende tid skal forsøge at få en ingeniøreksamen. Måske også andre af os arbejder på en eksamen, men hvor er vi henne alle sammen? Jeg har tænkt over det og vil nu forsøge at foreslå, at vi drenge fra vinteren 1944-45 anskaffer os en vandrebog, som vi sender, fra den ene til den anden, og hver især skriver en hilsen og et par ord om os selv og vort arbejde i bogen, inden den atter går videre. Er der interesse for dette, da send mig jeres adresse, og jeg skal forsøge at starte en sådan bog.

Vi kan på denne måde holde forbindelse med hinanden og måske samtidig føje en ny tradition til skolen i Stidsholt.

Med hilsen.

Jørgen Eriksen, Strandparken 38, st. th., Aarhus.

Den gode tid, jeg havde på Stidsholt ungdomsskole, vil jeg aldrig glemme; dér har jeg haft mange gode timer mellem mine lærere og kammerater, den vil altid stå som noget lyst i mit liv.

Jeg havde glædet mig til at mødes med mange af jer i sommer til elevmødet, men blev forhindret i sidste øjeblik.

Derfor vil jeg gerne sende min bedste hilsen og tak til hr. og fru Jakobsen, alle lærere og kammerater for alt det, som I har været for mig sommeren 1945.

Rigmor Olesen, Dronninglund.

Under mit ophold på Stidsholt ungdomsskole kom det til at stå klart for mig, at jeg ville læse, og samme år, som vi havde forladt ungdomsskolen, begyndte jeg på et præliminærkursus, hvorfra

jeg tog eksamen i 1948. Derefter rejste jeg på gymnasiet i Viborg, hvor jeg nu opholder mig. Jeg går i II ma. Det er mit mål at blive dyrlæge, men der er jo lang vej endnu, jeg skal først være færdig her i Viborg, og derefter skal jeg studere i 6 år på veterinærskolen, så jeg bliver ikke arbejdsløs de første år.

Jeg har altid været glad for opholdet på Stidsholt ungdomsskole, fordi man dér fik et godt grundlag at bygge videre på, og fordi man lærte en del, som har betydning i det daglige liv. Jeg er også blevet klar over, hvad godt kammeratskab betyder, og der var virkelig et godt kammeratskab på vinterholdet 45-46, og det vil jeg takke såvel lærerne som kammeraterne for.

Hermed ønskes alle gamle Stidsholtbekendte en rigtig glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår.

Eskild Nielsen, Estrup, Støvring, vinteren 45-46.

Jeg vil gerne herigennem sende hilsener og tak til alle dem, jeg lærte at kende på Stidsholt sommeren 1946 og også til dem, jeg har truffet på skolen siden.

En særlig tak til hr. og fru Jakobsen samt lærere og lærerinder for, hvad jeg lærte den sommer.

Jeg har siden været i huset, og det sidste år har jeg været på en gård i Sverrig. Det var meget interessant at se andre sæder og skikke, og jeg ville ønske, at mange flere unge rejste ud og fik et indblik i andre forhold.

I vinter er jeg på husholdningsskole i Hadsten.

Til slut vil jeg ønske skolen stadig fremgang og ønske alle årsskriftets læsere en rigtig glædelig jul samt et godt nytår.

Gerda Osterland, Dybvad. 1946.

Hermed sender jeg alle Aarsskriftets Læsere, særlig Lærere og Lærerinder og Kammerater fra Sommeren 1947 mine bedste Hilsener. Da min Broder er Elev i Vinter 1949-50, var jeg meget glad for at maatte følge ham der op og var med til Modtagelsesfesten, som var meget smuk og festlig som sædvanlig. Jeg mindes altid Stidsholt Ungdomsskole med glæde, de mange gode Minder, jeg fik med derfra, vil jeg værne om alle Dage. Jeg sender en særlig Hilsen og Tak til Hr. og Fru Jakobsen for deres Venlighed mod os unge.

Til Slut vil jeg ønske en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Venlig Hilsen fra

Else Toft, Hals, Sommeren 1947.

Jeg vil gerne gennem Aarsskriftet sende en Hilsen til Hr. og Fru Jakobsen, Lærere og Elever. Jeg tænker tit paa, og vi taler gerne om de gode Dage paa Stidsholt Ungdomsskole. Jeg hørte og lærte saa meget godt, jeg aldrig vil glemme, og kom til at holde saa meget af Hr. og Fru Jakobsen og Skolen, at mit Ophold der altid vil staa for mig som et meget betydningsfuldt Afsnit i Livet, og jeg vil aldrig forsømme at anbefale andre at tage til Stidsholt. I Morgen rejser jeg til Engelsholm Højskole. Jeg glæder mig til det og tror, at Stidsholttiden vil hjælpe mig til at kunne faa mere Udbytte af Opholdet der.

*Mads Erik Larsen, Stenum.
Vinteren 1947-48.*

Jeg vil gerne gennem disse Linier sende en Hilsen til Stidsholt Ungdomsskole, Forstanderpar, Lærere og gamle Elever. Ja, det var ved et Tilfælde, at jeg blev Elev paa Stidsholt. Jeg fik at vide, at der var nogle Drenge her fra Egnen, der skulde til Stidsholt, og saa kom jeg jo ogsaa med, og det var vel nok heldigt, for bedre Skole synes jeg ikke, der kan findes. Man føler sig hjemme, saa snart man kommer derop. Hr. og Fru Jakobsen har en Evne til at omgaas de Unge, som ingen andre kan gøre bedre. Jeg har været der mange Gange, siden jeg var Elev dér, og bliver modtaget lige venligt hver Gang.

Sander Olsen, Suldrup, Vinteren 1947-48.

Du kære, gamle skole - kære gamle kammerater! Det er med en vidunderlig følelse, jeg nævner disse ord. Opholdet på skolen sidste sommer står for mig i et særligt lys, og aldrig nogensinde vil dette lys slukkes: Atmosfæren ved skolen, lærerne, samværet med kammeraterne, friheden og den forståelse, vi allesammen fandt hos hr. og fru Jakobsen. Derfor betænkte jeg mig heller ikke, da jeg fik opfordringen til at komme med til Sverige; den tanke at skulle se hinanden og være sammen igen optog mig, og jeg skyndte mig at skrive til forstanderen med det samme.

Dette vil jeg heller ikke fortryde. De fem dage, turen varede, betød mere, end jeg selv havde troet. 109 elever er ikke så få at holde sammen på; men vi fandt dog snart ud af, at vi hørte sammen. Det var en stor oplevelse i Gøteborg og omegn at møde den svenske natur og kultur under Jakobsens udmærkede ledelse.

Længe har jeg følt en dyb trang til at udtrykke min glæde over turen, og derfor vil jeg sige jer allesammen rigtig mange tak for samværet i sommer. En hjertelig tak til Jakobsen for alt, hvad han gjorde for vor skyld.

Endnu er jeg i huset hos min onkel her i København, men til foråret rejser jeg tilbage til Jylland og skal på en højskole for vordende sygeplejeelever.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår ønsker jeg alle. Mange hilsener og tanker, især til sommerpigerne fra 1948.

Grete Frederiksen, Als, Østj.

Jeg sender min bedste hilsen til alle mine kammerater fra sommeren 1948.

En særlig hilsen til hr. og fru Jakobsen og de øvrige lærerkræfter. Jeg mindes ofte mit ophold på Stidsholt, og det er altid lyse minder, der dukker frem.

Jeg vil gerne sige hr. og fru Jakobsen tak, fordi de ofrede så meget for os, så vi rigtig kunne føle os hjemme. Min tak skal også nå dem for den hjertelige velkomst, der altid er blevet givet mig, de gange jeg senere har været på besøg på skolen.

Jeg vil også sige tak til mine kammerater for det gode forhold, der altid rådede. Det gjorde sit til, at opholdet blev så værdifuldt for mig.

Hilsen til alle kammerater fra sverigesturen.

Ruth Nørgaard, sommeren 1948.

Der kan forekomme situationer, hvor man synes, ord er så fattige i forhold til det, man føler. Dette er tilfældet, når talen er om en beskrivelse af mit ophold på Stidsholt ungdomsskole. Vi elever var vel nok klar over, hvilke værdier vi blev givet, men jo længere tiden går, desto mere går det op for én, at gennem disse herlige vintermåneders arbejde og leg blev der lagt en grundvold for livet, uden at vi faktisk lagde mærke til det. Der kunne jo graves mangt og meget frem af det, der skete i tiden mellem den forventningsfulde åbningsdag til den vemodsfyldte afsked, men pladsforholdene tillader kun en hilsen til skolens lærerkræfter og elever og eleverne fra vinteren 1948—49.

*Jørgen Jørgensen,
Bindsløv.*

Jeg vil gerne gennem disse linier sende en kærlig hilsen til gamle elever og lærere på Stidsholt Ungdomsskole.

Det er nu lige et år siden, jeg tilbragte en lærerig vinter på Stidsholt. Det var nogle dejlige dage, som vil stå i ens erindring hele ens levetid. Først, da vi var kommet til at kende hinanden, fløj dagene af sted så hurtigt, at vi knap kunne følge med.

Der er jo også stadig fremgang i elevantallet. Dette kan man godt tage som et bevis for godt sammenhold om vor kære skole. Hr. og fru Jakobsen har den store del af æren herfor.

Siden jeg kom hjem fra skolen, har jeg været hjemme og bliver også hjemme næste år. Til slut de bedste ønsker om stadig støt fremgang for skolen og en glædelig jul og et lykkebringende nytår ønskes Eder alle på skolen.

Jørgen Niss, Sdr. Tranders. 1948—49.

Oppe fra Malung Folkehøjskole i Vesterdalerne, hvor jeg er paa Skole i Vinter, sender jeg alle gamle Elever og Venner hjertelig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.

Grethe Risegaard Jakobsen.

Elevfortegnelse

Vinteren 1948—49

Erling Andersen, Søndergaard, Bindsløv.
Knud Andersen, Hørmested, Sindal.
Henning Brunø, Lille Brøndum, Bælum.
Jens Egon Bæk, Sdr. Vraa, Vraa.
Aksel Christensen, L. Lunden, Flauenskjold.
Elis Holm Christensen, Grybæk, Østervraa.
Poul Møller Christensen, Plantelund, Tranget.
Jens Erik Eriksen, St. Birket, Dybvad.
Henning Gram, Suldrup, Støvring.
Hardi Gramkow, Voersaa, Agersted.
Hans Hansen, Højgaard, Klokkeholm.
Hans Hansen, Mølholt, Præstbro.
Knud Jellesen, Lille Brøndum, Bælum.
Elbæk Jensen, Holtegaard, Bindsløv.
Erik Jensen, Vingaarden, Aasted, Kvissel.

Evald Jensen, St. Aistrup, Sebbesund.
 Kjeld Jensen, Lundager, Klokkeholm.
 Poul Erik Jensen, Høgsted, Vraa.
 Niels P. Jonassen, Kirkely, Mylund.
 Bent Jørgensen, Nørrevang, Dybvad.
 Jørgen Jørgensen, Aaskoven, Bindslev.
 Søren Laustsen, Fjellevad.
 Kaj Levisen, Reno, Gugvej, Aalborg.
 Hans Martin Nicolaisen, Dvergetved, Kvissel.
 Christian B. Nielsen, V. Hassing.
 Gunnar Nielsen, Sønderholm, Hjørring.
 Ib Østergaard Nielsen, Glerupsvej 3, Frederikshavn.
 Jens Ingeman Nielsen, Sønderskoven, Hørby.
 Jørgen Niss, Sdr. Tranders, Gistrup.
 Poul Erik Pedersen, Hjelmsted, Serritslev.
 Svend Aa. Pedersen, Musted Mark, Høllum.
 Hans Rasmussen, Skarpholt, Lyngsaa, Sæby.
 Bent Sloth, Hou, Ulsted.
 Olaf Sørensen, Melholt, Hou, Ulsted.
 Christian Thomsen, Dybvad.
 Jørgen Wolstrup, Try, Thorshøj.

Sommeren 1949

Anni Dam Andersen, Uldalsvej 6, Sæby.
 Inger Møller Andersen, L. Hjeds, Støvring.
 Tove Arentsen, gl. Planteskole, Brønderslev.
 Liss Aagaard, Aalbæk.
 Birthe Baggesen, Vendelbogade 35, Hjørring.
 Bodil Berthelsen, »Bakken«, Tolne.
 Johanne Bruun, Dansbjerg, Hørby.
 Else Carlsen, Nymark, Sæby.
 Inger Carstens, Vestergade 32, Sæby.
 Karen Christensen, Søndervang, Østervraa.
 Inger Eduardsen, Stenum, Brønderslev.
 Bodil Eriksen, »Bøgen«, Brønderslev.
 Ebba Eriksen, Hugdrup, Dybvad.
 Mariane Eriksen, Kræmmergaard, Løkken.
 Anne Lise Hansen, Varmløse, Kvissel.
 Marie Hansen, Tornby.
 Helene Jakobsen, Holtet, Dybvad.
 Lis Jensen, Volstrup, Sæby.
 Birthe Tarp Jensen, Kærgaard, Agersted.
 Ellen M. Jensen, Vellingshøj St., Hjørring.

Margit Kirkegaard, Bredsig, Tolne.
 Aase Knudsen, Strandby.
 Lilly Knudsen, Nørregade 23, Østervraa.
 Ellen Larsen, Mygdal, Hjørring.
 Inger Agnethe Larsen, Kokkedal, Skovsgaard.
 Inger Albæk Larsen, Albæk, Præstbro.
 Sonja Larsen, Gærum, Frederikshavn.
 Minna Mann, Gaaser, Gandrup.
 Elly Mikaelsen, Allerup, Klokkeholm.
 Tove Mikkelsen, Vaarst.
 Tove Møller, Præstegaarden, Jerslev.
 Dorete Nielsen, Skovbo, Sønderkov.
 Gerda Høyer Nielsen, Skolen, Vidstrup.
 Karna Nielsen, Uggerhald, Aalbæk.
 Magda Nielsen, Granly, Thorup St.
 Tekla Nielsen, Mejling, Kvissel.
 Birthe Nødgaard, Hotellet, Østervraa.
 Bodil Nørgaard, Krage, Tornby.
 Bodil Olesen, Hammerholt, Østervraa.
 Elly Pedersen, Horne.
 Minna Petersen, Elling, Frederikshavn.
 Nanna Poulsen, Strandby.
 Benthe Stenbro, V. Fjeldgaard, Østervraa.
 Ruth Storgaard, Gudumlund, Gudumholm.
 Bodil Sørensen, Allerup, Klokkeholm.
 Elsemie Sørensen, Vadet, Præstbro.
 Ester Sørensen, Gunderup, Vaarst.
 Grete Sørensen, Voersaa, Agersted.
 Grete Sørensen, Guldager, Vraa.
 Inge Sørensen, Lennestved, Tranget.
 Ketty Thomsen, Torderupgaard, Vaarst.
 Kirsten Thomsen, Nørremarken, Hørby.
 Jytte Thomsen, Nørregade 12, Hjørring.
 Bodil Vedsted, Mejeriet, Fjellerad.
 Nelly Wolstrup, Try, Thorshøj.
 Hildegard Clausen, Engelsbygade 25, Flensborg.
 Ute Callsen, Karpedam 12, Slesvig, Sydslesvig.
 Elfriede Christiansen, Rademackerstr. 7, Tønning, Sydsl.
 Elisabeth Poulsen, Strukum, Bredstedt Land, Sydslesvig.
 Marlene Poulsen, Strukum, Bredstedt Land, Sydslesvig.

REGNSKAB fra 1. juni 1948 til 31. maj 1949.

Indtægt.	Kassebeholdning	574,06	kr.
	676 årsskrifter à 3 kr.	2028,00	„
	234 do. à 1 kr.	234,00	„
	Rente	2,35	„
		2838,41	kr.

Udgift.	1000 årsskrifter	1315,00	kr.
	Klicheer	186,00	„
	Konvolutter	47,80	„
	Annoncer	40,10	„
	Frimærker	445,90	„
	Giroblanketter	40,00	„
	Underh. v. elevmødet	25,00	„
	Forskelligt	25,00	„
	Understøttelse	200,00	„
	Kassebeholdning	513,61	„
		2838,41	kr.

Regnskabet er revideret dags dato, der fandtes intet at mærke. 10. juli 1949.

Poul Poulsen. Gerda Mathiasen.

BESTYRELSEN.

1. Egon Jensen, L. Hyttehugget pr. Dybvad.
2. Kirsten Pinstrup Thomsen, Annerup, Støvring.
3. Jens Aagård, Gunderup.
4. Niels Pindstrup Pedersen, Byrsted, Nibe.
5. Bent Jørgensen, Dybvad.
6. Karen Søndergård, Stidsholt Ungdomssk., Sæby.
7. Chr. Dam, Øksenhede skole, Sæby.

I N D H O L D

Han forringede sig selv	Torvald Madsen
De Unge og Kirken	Hans Jakobsen
Danmarks Riges Grundlov	Hans Pinstrup
Lov og ret	Marie Risegaard Jakobsen
Aaret, der svandt	Hans Jakobsen
Gamle elevers sverrigstur	Chr. Dam
På udstilling	Karen Søndergaard
Beretning fra elevmødet	Chr. Dam
Hilsener fra gamle Elever	
Elevfortegnelse — Regnskab	